

School met de Bijbel
Wekerom

Onderwijs op reis

Schoolplan 2019-2023

Inhoud

Inhoud	2
Vooraf	3
Onze school.....	4
Grondslag, missie en visie	6
Sterkte en zwakteanalyse	10
Onze parels.....	12
Ontwikkeldoelen.....	13
Onderwijskundig beleid.....	14
Plan, check, act onderwijskundig beleid.....	28
Personeelsbeleid.....	31
Plan, check, act personeelsbeleid	35
Organisatiebeleid	37
Plan, check, act organisatiebeleid	41
Financieel beleid.....	43
Plan, check, act financieel beleid	45
Kwaliteitszorg	46
Plan, check, act kwaliteitszorg	48
Basiskwaliteit en eigen kwaliteitsaspecten	50
Samenvatting aandachtspunten 2019-2023.....	51

Vooraf

Voor u ligt het schoolplan van School met de Bijbel Wekerom. Iedere vier jaar brengen we een nieuw schoolplan uit. Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid m.b.t. de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de school wordt gevoerd en omvat in elk geval het onderwijskundige beleid, het personeelsbeleid en het beleid met betrekking tot de bewaking en de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs (WPO, artikel 12).

Het schoolplan 2019-2023 is afgestemd op het algemene beleidsplan¹ van de Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen met de Bijbel te Wekerom en de thema's die relevant zijn voor onze schoolontwikkeling. Naast schoolontwikkeling (en daarin inbegrepen) is ook de ontwikkeling van ons personeel van groot belang. Beide aspecten moeten ten goede komen aan zowel de cognitieve als de sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen, kortom: de leeringsresultaten (Model van Effectief Leiderschap Bossert et al, 1982; Dwyer et al, 1985; Dwyer et al, 1987).

Als titel voor dit schoolplan hebben gekozen voor 'Onderwijs op reis'. Onderwijs is voortdurend in beweging en ontwikkeling. Daarom kozen we voor de metafoor van een reis. Samen maken we een onderwijskundige reis; staan we op kruispunten en maken we keuzes. Onze kernwaarden zijn daarbij het uitgangspunt en vormen zo als het ware onze reisgids, waarbij we ons voor alles en boven alles willen laten leiden door onze Gids met een hoofdletter.

Op basis van onze groslijst met actiepunten stellen we jaarlijks een uitgewerkt jaarplan op. In de evaluaties en het jaarverslag zullen we steeds terugblikken of de gestelde actiepunten gerealiseerd zijn. Op deze wijze geven we vorm aan een cyclus van plannen, uitvoeren en evalueren. Ons schoolplan is opgesteld door de directie en ter goedkeuring voorgelegd aan de medezeggenschapsraad en aan de toezichthouders. De inhoud van het schoolplan is tot stand gekomen door middel van diverse werksessies² met het team, het verwerken van de resultaten van de ouder- en personeelstevredenheidsspeilingen, het evalueren van de jaarplannen 2015-2019, het evalueren van het schoolondersteuningsprofiel, het analyseren van onze onderwijsresultaten en het verzamelen van relevante kengetallen en informatie. De herbezinning op onze visie en missie (of: collectieve ambitie) is het vertrekpunt geweest voor onze onderwijskundige reis. Ons schoolplan beschrijft globaal onze kwaliteit. Daar waar mogelijk en noodzakelijk verwijzen we voor een meer gedetailleerde beschrijving naar bijlagen.

Wekerom, juli 2019
Gerard Brussaard

---

¹ Zie bijlage: Algemeen, strategisch beleidsplan

² Zie bijlage: Resultaten werksessies team

Onze school

Historie

De School met de Bijbel is een christelijke basisschool met een reformatorisch profiel voor primair onderwijs en gevestigd te Wekerom. De school gaat uit van de Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen met de Bijbel te Wekerom.

De school bestaat al sinds 1923 als Hervormd initiatief vanuit de kerkelijke gemeente van Ede. Wekerom was in die tijd niet meer dan een buurtschap. Na geleidelijke groei van het dorp in de jaren na de Tweede Wereldoorlog, splitste de school in 1972 in twee afzonderlijke scholen: de Johannes Bogermanschool en de Johannes Calvijnsschool. Vanaf die tijd is de school een interkerkelijk initiatief. Behalve Hervormde leden, maken ook leden van de Gereformeerde Gemeente, de Oud Gereformeerde Gemeente en later ook van de Hersteld Hervormde Kerk deel uit van het bestuur. In 2004 fuseerden beide scholen tot één school en sindsdien draagt de school weer de oude naam.

In 2011 is een nieuw gebouw in gebruik genomen. Alle kinderen worden weer op één locatie gehuisvest. De school staat op de grens van de bebouwde kom en de landelijke omgeving en is gesitueerd langs de Grote Valkse Beek.

Toelatingsbeleid

Het bestuur voert een open toelatingsbeleid en streeft ernaar dat alle kinderen van het dorp en de nabije regio de school bezoeken. Dat heeft tot gevolg dat onze school bezocht wordt door een brede bevolkingsgroep. We vragen alle ouders om de grondslag van de school te respecteren of te onderschrijven.

Leerlingpopulatie

De school is de enige school in het dorp (en van de vereniging) en wordt bezocht door 182 leerlingen (1 oktober 2018) uit met name gemeente Ede. Behalve leerlingen uit Wekerom bezoeken ook leerlingen uit de aangrenzende postcodegebieden van De Valk, Otterlo en Harskamp onze school. Meestal wordt de keuze gemaakt op basis van de afstand. Omdat er in Otterlo geen christelijke school is, bezoekt een klein percentage leerlingen uit Otterlo onze school.

Van deze 182 leerlingen heeft 24,73% een zgn. gewicht. 42 leerlingen hebben een leerlinggewicht van 0,3 en 3 leerlingen een gewicht van 1,2. De (algemene) kenmerken van de leerlingen beschrijven we in onze opbrengstenrapportages³ die tweemaal per jaar verschijnen. De leerkrachten hebben alle leerlingen op individueel niveau in kaart gebracht in ons leerlingvolgsysteem.

De laatste jaren daalde het leerlingenaantal van onze school met relatief grote sprongen: telkens verliet een grote groep kinderen de school naar het voortgezet onderwijs, terwijl de groepen die

---

³ Zie bijlage: Voorbeeld opbrengstenrapportage 2018-2019, midden

binnen kwamen klein waren. Omdat er een kleine 20 jaar nauwelijks nieuwbouw in Wekerom heeft plaatsgevonden, trokken vele jonge gezinnen naar elders. Sinds 2013 is er een forse impuls gegeven aan nieuwbouw. We verwachten dat daardoor het leerlingenaantal op termijn weer aantrekt. Voor cursusjaar 2019-2020 wordt in ieder geval groei verwacht.

Personeel

Aan onze school zijn per 31 december 2018 25 personeelsleden (fulltime en parttime, onderwijsgevend en onderwijsondersteunend) verbonden.

De directie van de school wordt gevormd door de directeur (tevens ook gemandateerd bestuurder) en de teamleiders van de onderbouw (groepen 0/1 tot en met 4) en de bovenbouw (groepen 5 tot en met 8). Deze drie personen vormen samen met de intern begeleiders (eveneens onder- en bovenbouw) het managementteam van de school. De leerkrachten werken eveneens in twee teams, al pakken we verschillende thema's in de breedte van de school, bouwoverstijgend, op. Voor een overzicht van de organisatiestructuur verwijzen we naar de bijlage.⁴

Schoolgegevens

School met de Bijbel Wekerom
G.J. Brussaard (directeur-bestuurder)
W.I.M. Breeman (teamleider onderbouw)
J.M. de Niet (teamleider bovenbouw)

Dorpsplein 8
6733 AV Wekerom
T. 0318-461550
E. info@smdbwekerom.nl
W. www.smdbwekerom.nl

Gegevens vereniging

Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen met de Bijbel te Wekerom
A. Waaijberg (voorzitter)
H. van den Berg (secretaris)
A. van den Brink (penningmeester)
J.J. van den Brink
W.J. van Hunnik
K. Meinen
N.D. van Wijk

p/a Koperensteeg 14
6733 JB Wekerom
E. hvdberg@smdbwekerom.nl

---

⁴ Zie bijlage: Beleidsdocument Organisatiestructuur

Grondslag, missie en visie

Vooraf

Onze school gaat uit van de Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen met de Bijbel te Wekerom. De grondslag van de vereniging is Gods heilig en onfeilbaar woord, opgevat in overeenstemming met de Drie Formulieren van Enigheid (volgens de Nationale Synode van Dordrecht 1618/1619). Deze grondslag is vastgelegd in de statuten van de vereniging. De vereniging stelt zich ten doel om op grond hiervan onderwijs te bieden.

Sinds 2011 is de school ondergebracht in een modern gebouw in het hart van het dorp. De kleuren in het logo, groen, blauw en oranje, symboliseren de groene omgeving: de plek aan de waterkant en de kleuren van het schoolgebouw. Ze laten ook iets zien van de veelkleurigheid van onze schoolbevolking: we willen een vertrouwde plek zijn voor alle inwoners van het dorp en de omgeving.

Doelstelling

Het is ons doel kwalitatief goed onderwijs te bieden, zodat leerlingen zich op cognitief en sociaal gebied kunnen ontwikkelen op een niveau dat bij hen past. Ook de vorming van onze leerlingen, passend bij onze levensovertuiging, heeft een belangrijke plaats in ons onderwijs. Ten aanzien van de cognitieve ontwikkeling besteden we veel tijd en aandacht aan de kernvakken rekenen en taal. Daarnaast besteden we aandacht aan burgerschapsvorming, de sociaal-emotionele en creatieve ontwikkeling van onze kinderen.

Levensbeschouwelijke uitgangspunten

Mens- en kindbeeld

Op grond van Schrift en belijdenis belijden wij dat de mens is geschapen om tot Gods eer en tot heil van de naaste te leven. God de mens daarom naar Zijn beeld: in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid. In de zondeval is de mens moed- en vrijwillig van God afgefallen (Genesis 3). Daardoor is de mens uit zichzelf onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Toch blijft God de eis handhaven dat de mens tot Zijn eer moet leven. God heeft in Christus voor Zijn uitverkorenen een weg willen ontsluiten om door wedergeboorte en bekering met Hem verzoend te worden. Alleen dan kan de mens op aarde in beginsel en in de eeuwigheid volmaakt tot Gods eer leven.

Kind en doop

De Heilige Doop is een heilig zichtbaar teken en zegel dat het bloed van Jezus Christus de zonden afwast en dat de Heilige Geest Gods kinderen reinigt van al hun zonden. Door de Heilige Doop komen de dopenlingen in een uiterlijke betrekking tot het genadeverbond.

Onze gedoopte kinderen zijn door hun doop niet in het wezen van het genadeverbond opgenomen. Hiervoor is bekering tot God nodig. God eist enerzijds van ieder mens dat hij/zij zich tot Hem bekeert; Hij heeft Zelf ook de mogelijkheid dat mensen weer met Hem verzoend worden

bewerkstelligd. Anderzijds belijden wij dat de mens door de zondeval van de eerste mens (Adam) zich (van nature) niet meer wil - en ook vanuit zichzelf niet meer kan - bekeren. Hiervoor is daarom een wonder van Goddelijke genade nodig: de wedergeboorte. Daarbij geeft God zelf het waarachtige geloof in God en Zijn genade voor schuldige zondaren; deze genade mag dan ook persoonlijk worden toegeëigend.

Gewetensvorming

Elk kind heeft een geweten. Het is het overblijfsel van het beeld Gods, dat de mens na de zondeval nog gelaten is. Dankzij het geweten is opvoeding mogelijk. Tucht, in de zin van bemoediging, onderwijzing, bestraffing en straf (zie het Bijbelboek Spreuken) is op onze school een opvoedingsmiddel dat tot doel heeft het geweten van de leerlingen te vormen.

Opvoeding en onderwijs

De eerste en uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de opvoeding berust bij de ouders. Hoewel opvoeding en onderwijs een geheel vormen en optimaal op elkaar afgestemd dienen te zijn, is de opvoeding met name een zaak van de ouders, terwijl de school in de eerste plaats onderwijsinstituut is. Omdat onderwijs en opvoeding een geheel vormen, gaat evenwel ook van het onderwijs een opvoedende en vormende werking uit.

Opvoeden

Opvoeding is (c.q. moet zijn) een opvoeding uit het geloof, naar Gods Woord, tot Gods eer, tot heil van Christus' gemeente en tot welzijn van de naaste. Het is een doelbewust, genormeerd, opzettelijk en verantwoordelijk leiding geven en hulp verlenen aan een onvolwassene, totdat deze zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van de levenstaken zelfstandig kan en mag dragen

De opvoeder -en dus ook de leerkracht- is door God met gezag bekleed. De verhouding opvoeder - opvoedeling wordt genormeerd door het vijfde gebod. Opvoeding moet gestalte krijgen vanuit gebed en liefde, zich openbarend in verantwoordelijkheidsgevoel en gezag, waardoor opvoedingsmiddelen als het woord, het voorbeeld en de tucht waarde krijgen.

Onderwijs en vorming

Gezien ons uitgangspunt dat onderwijs en opvoeding onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn sluit het onderwijs dan ook aan op en ligt in het verlengde van de opvoeding in het gezin en is onder meer gericht op de overdracht van normen en waarden.

In ons onderwijs heeft de leerkracht een centrale rol. Hij dient identificatiefiguur te zijn, draagt kennis over en ondersteunt leerlingen bij het verwerven van kennis en vaardigheden. We vinden het belangrijk dat elke leerling overeenkomstig de hem door God geschonken gaven kan functioneren en presteren op alle leer- en vormingsgebieden.

Ons onderwijs is gericht op de opvoeding en vorming van het kind tot een God naar Zijn Woord dienende persoonlijkheid. Er is dus meer dan alleen onderwijsbehoefte. Het gaat om de totale persoonlijkheid van het kind, ook de vorming van het geweten en het handelen overeenkomstig

Gods geboden. Aan al deze aspecten zal op onze school aan de hand van de Bijbel biddend gewerkt moeten worden.

Opdracht en ambitie

Onze opdracht en ambitie bestaat uit het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs in een veilig klimaat op verschillende niveaus, waarbij aandacht is voor verschillen in talenten van leerlingen. De visie van onze school laat zich goed samenvatten in drie kernwaarden: verbinding, verantwoordelijkheid en vorming (VVV). In het cursusjaar 2017-2018 hebben we als team gezocht naar een typering van ons onderwijs en onze school en hebben we bovenstaande kernwoorden geformuleerd.

Verbinding

Verbinding gaat in de eerste plaats en boven alles om de verbinding met God, door het verlossingswerk van de Heere Jezus Christus. Het gaat om onze houding ten opzichte van God, onze Schepper, gebaseerd op het grote gebod uit Mattheus 22 vers 37: *'Gij zult liefhebben de Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod.'*

De Bijbel spreekt vaak over het leven als een reis, een pad, een weg of een spoor. Op grond van het Woord van God geloven we dat het leven op deze aarde tijdelijk is en dat we op weg zijn naar onze eeuwige bestemming. We gaan uit van de levenshouding van een pelgrim of vreemdeling. De pelgrim weet dat hem een beter lot bereid is. Hij heeft een huis dat niet met handen gemaakt is, in de hemel. Het kan niet anders dan dat dit invloed heeft op alles wat hij tijdens zijn reis op aarde doet. De Bijbel dient als richtsnoer voor ons leven.

In de tweede plaats gaat het om de verbinding met elkaar. We willen ons daarbij laten leiden door het vervolg van Mattheus 22: *'En het tweede aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.'* Een pelgrim is gericht op de ander en toont liefde en trouw. Samen spelen en samen werken berusten op principes van respect, wederzijdse hulp, eerlijkheid, openheid, vertrouwen en veiligheid.

Vorming en verantwoordelijkheid

Vorming is daarom een wezenlijk onderdeel van het schoolleven. We willen onze leerlingen toerusten en vormen om in de toekomst hun verantwoordelijkheid te nemen als christen en burger in het dienen van God. Vorming en verantwoordelijkheid kunnen niet los van elkaar worden gezien. In ons onderwijs besteden we daarom aandacht aan persoonlijke en maatschappelijke vorming van de leerlingen. De klas en de school vormen een leefgemeenschap waar kinderen zich gezien en gehoord voelen, waarin ze leren om samen te leven, open staan voor elkaar, verschillen overbruggen en verantwoordelijk leren zijn voor elkaar, voor de gemeenschap en omgeving. Verantwoordelijkheid heeft ook betrekking op de manier waarop je omgaat met je (school)werk, je taakgerichtheid en de zorg voor de schepping van God.

Vorming gaat ook over het ontdekken en ontwikkelen van je eigen cognitieve en creatieve talenten en interesses. We vinden het daarom belangrijk om in ons onderwijs aandacht te besteden aan de vorming van hoofd, hart en handen.

Sterkte en zwakteanalyse

Als uitgangspunt voor ons schoolplan hebben we onze sterke en zwakke kanten in kaart gebracht. In het volgende schema hebben we dat weergegeven:

STERKE KANTEN SCHOOL	ZWAKKE KANTEN SCHOOL
<ol style="list-style-type: none"> 1. Duidelijk identiteitsbeleid, maar open toelatingsbeleid en een school voor het hele dorp; 2. Stevig basisaanbod; 3. Mooie, passende onderwijsresultaten; 4. Intentie om alle leerlingen thuisnabij onderwijs te bieden; 5. Duidelijke organisatie en structuren binnen de school en klassen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De kwaliteitscultuur t.a.v. onderwijsproces kan sterker (bijv. teamleren, collegiale consultatie); 2. Beperkte kennis van meer- en hoogbegaafdheid (t.a.v. signaleren, aanbod en doorgaande lijn); 3. Aanbod voor sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen is te beperkt en heeft onvoldoende doorgaande lijn (we spreken onvoldoende 'dezelfde taal'); 4. De resultaten op metingen sociale competentie en veiligheid vallen (soms) tegen en komen niet (altijd) overeen met het beeld van het onderwijzend personeel).

KANSEN	BEDREIGINGEN/RISICO'S
<ol style="list-style-type: none"> 1. Samenwerking met de voorschoolse voorziening kan worden geïntensiveerd, mede door subsidie VVE voor Spelonderwijs; 2. T.a.v. kernwaarde 'vorming' nauwe samenwerking met sociale partners, kerken, verenigingen (van vreedzame school, naar een vreedzame wijk) en scholen voor voortgezet onderwijs. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekort aan bekwame leerkrachten op de arbeidsmarkt; 2. Wisselend en voor langere termijn onzeker leerlingenaantal; 3. Mogelijke oprichting school met vergelijkbare identiteit in de regio.

Met betrekking tot ons schoolplan voor de periode 2019-2023 willen we met de volgende ontwikkelingen rekening houden:

1. Een sterk toenemende (maatschappelijke) aandacht voor de sociale ontwikkeling van leerlingen;
2. Toenemend leerlingenaantal vanwege nieuwbouw in het dorp, tegelijk het risico van een nieuwe school met vergelijkbare grondslag in de regio;
3. Veranderende visie op samenwerking met ouders. Ouders als partners van de school;
4. Aandacht voor 21st century skills: accent op vaardigheden (brede ontwikkeling);
5. Toenemende belangstelling (positief, maar ook kritisch) voor de rol van de leerkracht;
6. Ontwikkelingen binnen het samenwerkingsverband t.a.v. inclusief onderwijs;

7. Digitalisering van en binnen het onderwijs en daaraan gekoppeld het ontwikkelen van de vaardigheden van ons personeel.

Onze parels

Onze school levert basiskwaliteit (zie Onderzoekskader 2017). Daarnaast heeft onze school eigen kwaliteitsaspecten. Het meest trots zijn we op de volgende parels:

Standaard OP1: Aanbod

- Onze school is een School met de Bijbel; wij besteden dagelijks aandacht aan levensbeschouwelijk onderwijs. Tegelijk zijn we een school voor het hele dorp, in het midden van de dorpsgemeenschap.
- Wij hebben een vakdocent voor bewegingsonderwijs en werken zo aan kwaliteit en werkdrukvermindering.
- Op onze school hebben we jaarlijks een project of creatieve middagen waarbij we bijzondere aandacht besteden aan creatieve ontwikkeling van onze leerlingen.

Standaard OP2: Zicht op ontwikkeling

- Op onze school werken samen met de voorschoolse voorziening en werken we samen aan projecten;
- Op onze school werken we samen met scholen voor voortgezet onderwijs en denken we in werkgroepen na over de aansluiting PO en VO.

Standaard OP4: (Extra) ondersteuning

- Op onze school hebben we de intentie om alle leerlingen een (passende) plaats te geven en zo thuisnabij onderwijs te realiseren;
- Op onze school hebben we een uitgebreid netwerk van externe deskundigen die we kunnen inschakelen om leerlingen goed te kunnen begeleiden.

Standaard OP6: Samenwerking

- Op onze school organiseren we jaarlijks een thema-avond voor ouders en leerkrachten over thema's op het snijvlak van ouders en school.
- Op onze school organiseren we in samenwerking met gemeente Ede een informatiebijeenkomst voor leerlingen en ouders van groep 8 over de gevaren van alcohol en drugs.

Standaard OR2: Sociale en maatschappelijke competenties

- Op onze school werken we aan sociale vaardigheden, welbevinden en burgerschap met behulp van de methode De Vreedzame School.

Ontwikkeldoelen

Onderwijs is ontwikkeling. Vandaar de keuze voor de metafoor van een reis. Voor de komende vier jaar hebben we een aantal ontwikkeldoelen geformuleerd. Door het bereiken van deze ontwikkeldoelen werken we aan (de versteviging) van onze (basis)kwaliteit en anticiperen we op dat wat in onze tijd van ons onderwijs wordt gevraagd. Voor de komende vier jaar hebben we de een aantal grote verbeterthema's vastgesteld. We hebben ervoor gekozen om deze thema's als losse punten op te nemen in dit schoolplan, terwijl ze (sterk) onderling samenhangen. Het is onze ambitie om ze in samenhang te benaderen. In de onderliggende jaarplannen werken we de thema's verder uit. In totaal komen we tot 11 ontwikkeldoelen. De grootste hebben we hieronder weergegeven. De overige 6 thema's worden genoemd in de hoofdstukken Plan, Check, Act.

1. Op onze school hebben we een doorgaande lijn voor sociale vaardigheden en burgerschap die past bij onze kernwaarden.
2. Op onze school zijn we in staat om meer- en hoogbegaafdheid te signaleren en beschikken we over een passende leerlijn.
3. Op onze school werken we met adaptieve software bij een aantal hoofdvakken, zodat we nog meer recht kunnen doen aan de individuele ontwikkeling van het kind.
4. Op onze school vormt het personeel een professionele leergemeenschap.
5. Op onze school werken we regelmatig groepsdoorbrekend en thematisch/projectmatig aan zaakvakken en/of techniek.

Onderwijskundig beleid

Pedagogische en onderwijskundige uitgangspunten

Onze visie op identiteitsonderwijs

De School met de Bijbel Wekerom is een school voor primair onderwijs op gereformeerde of reformatorische grondslag. We geven onderwijs en vormen de leerlingen vanuit een christelijke en reformatorische mens- en wereldvisie. Onze visie op het lesgeven en onze identiteit zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In het volgende hoofdstuk gaan we daar verder op in.

Het Woord van God, de boodschap van zonde en genade wordt op een evenwichtige wijze uitgedragen. We zeggen na wat er in het doopformulier staat: *'We geloven dat wij met onze kinderen in zonden ontvangen en geboren zijn. Daarom zijn wij mensen op wie de toorn van God rust, zodat wij in Zijn rijk niet kunnen komen, tenzij wij wederom geboren worden.'* De Heere Jezus werd geboren als Zaligmaker. Alleen in en door Hem is er de mogelijkheid van wedergeboorte en bekering. Het stempelt ons leven, ons denken en ons handelen.

Binnen de school werken we met schoolregels die gebaseerd zijn op de Bijbel: God liefhebben boven alles en je naaste als jezelf. De regels sluiten aan bij onze kernwaarden: verbinding, vorming en verantwoordelijkheid. Pesten kan ondraaglijk leed veroorzaken. Helaas moeten we vaststellen, dat pestgedrag ook in het christelijk onderwijs voorkomt. Daarom moeten we op dit punt zeer alert zijn en willen we iedereen die bij de school betrokken is een veilige omgeving bieden.

Op weg naar volwassenheid moeten de leerlingen keuzes maken die passen bij de christelijke identiteit. Vorming en toerusting zijn daarbij van belang. Leerlingen komen met allerlei zaken in aanraking. Opvoeders, ouders en leerkrachten, hebben de taak om hen daarmee om te leren gaan. Vanuit een christelijke visie begeleiden we onze leerlingen op die weg. Burgerschapsvorming is een vast onderdeel van het onderwijsprogramma. Bij verschillende vakken wordt hier specifiek aandacht aan besteed.

Visie op lesgeven

Het lesgeven is onze primaire taak, de kern van ons werk. We onderscheiden pedagogisch en didactisch handelen, hoewel beide facetten van ons werk feitelijk onscheidbaar zijn. Van belang daarbij is: oog hebben voor het individu, een open houding, wederzijds respect en een goede relatie waarin het kind zich gekend en gezien weet. Belangrijke pedagogische noties zijn: zelfstandigheid, eigen verantwoordelijkheid, het hebben van een kritische houding, reflecterend vermogen en samenwerking. Gelet op de didactiek vinden we de volgende zaken van groot belang. Tussen haakjes hebben we aangegeven op welke manier we dat (onder andere) handen en voeten geven:

- interactief lesgeven; de leerlingen betrekken bij het onderwijs (bijv. m.b.v. de technieken van Teach like a Champion⁵);

---

⁵ Zie bijlage: Beleidsdocument Teach Like a Champion

- onderwijs op maat geven: differentiëren (differentiëren op drie niveaus bij het vak rekenen en daarnaast de mogelijkheid van een eigen leerlijn)⁶;
- gevarieerde, coöperatieve werkvormen hanteren⁷;
- een kwaliteitsvolle (directe) instructie verzorgen⁸ (a.d.h.v. het model voor effectieve directie instructie);
- kinderen zelfstandig (samen) laten werken (m.b.v. doorgaande lijn zelfstandig werken)⁹.

In de paragrafen hieronder werken verschillende onderliggende uitgangspunten verder uit.

Kinderen en leren

We gaan er vanuit dat leren zowel plaats kan vinden door kennisoverdracht (overdrachtsmodel) als door de eigen actie van de leerling (activerend leren). Welke onderwijsvorm gebruikt wordt, is afhankelijk van de aard en de inhoud van de leerstof. De leerkracht heeft op onze school als gevolg van ons mens- en kindbeeld primair een leidende verantwoordelijkheid en taak.

Vormen van leren

We maken gebruik van het overdrachtsmodel als de inhoud van de leerstof het karakter van de door God in Zijn Woord geopenbaarde Waarheid draagt, dan wel samenhangt met een zienswijze die wortelt in de op Gods Woord stoelende identiteit van de school, zoals bij de overdracht van waarden en normen. Dat kan bij alle vakken het geval zijn, maar het gebruik van het overdrachtsmodel zal, gezien de aard en inhoud van het vak, frequenter plaatsvinden tijdens het godsdienstonderwijs of vaderlandse geschiedenis dan bij rekenen.

Daarnaast vinden we het overdrachtsmodel van belang, omdat het de mogelijkheid biedt het kind een luisterhouding aan te leren. We constateren dat kinderen door allerlei maatschappelijke ontwikkelingen steeds meer moeite hebben over een langere tijdsspanne een receptieve houding aan te nemen. Vanuit godsdienstig en sociaal oogpunt hechten we veel waarde aan een goede luisterhouding.

In het overdrachtsmodel vindt overdracht van kennis plaats. Bij de kennisoverdracht wordt ernaar gestreefd dat, waar dit kan, de kennis voor het kind inzichtelijk is. Het is van belang dat er binnen het onderwijsleerproces ook sprake is van interactieve momenten. Ongeacht het gebruikte model vinden we het belangrijk dat een deel van de leerstof als parate kennis beklijft.

Activerend leren

Het activerend leren kenmerkt zich door de actieve betrokkenheid van een intrinsiek gemotiveerde leerling, die zijn eigen leerproces organiseert. De verantwoordelijkheid voor het leren ligt bij de leerling zelf. Gezien onze mensvisie en de functie die de leerkracht in ons onderwijs heeft, zal die

---

⁶ Zie bijlage: Zorgdocument

⁷ Zie bijlage: Beleidsdocument Coöperatieve werkvormen en spelend leren

⁸ Zie bijlage: Beleidsdocument Directe Instructie

⁹ Zie bijlage: Beleidsdocument Zelfstandig werken

verantwoordelijkheid altijd een gedeelde verantwoordelijkheid zijn, waarbij bij het ouder worden van de leerling een verschuiving plaats vindt van afhankelijkheid naar zelfstandigheid. De mate en snelheid waarin dat proces zich voltrekt wordt bepaald door de uniciteit van elk kind, maar is in elk geval aan het eind van het basisonderwijs nog lang niet voltooid. Daarom worden in ons onderwijs niet alle vormen van activerend leren toegepast en beperken we ons hoofdzakelijk tot het gebruiken van activerende werkvormen. Zelfstandig werken, zelfstandig samenwerken en zelfstandig leren zijn, ingekaderd door de hierboven omschreven gedeelde verantwoordelijkheid toepasbare vormen. Leren leren, aandacht voor dit proces en de reflectie daarop zijn daarbij belangrijke aspecten waaraan aandacht besteed wordt.

Gepersonaliseerd leren

Bij deze vorm van leren staat de leerling centraal in het onderwijs en stelt hij zijn eigen leerroute vast. Het gaat hier om leerlinggestuurd onderwijs. Leerlingen dragen in dit concept een grotere verantwoordelijkheid voor het eigen leren. De taak van de leraar verschuift van het leiden naar het begeleiden van de zelfstandig lerende leerling. Onderwijzen wordt vervangen door leren. De leerlingen worden vooral aangesproken op hun verschillen en minder op wat ze gemeenschappelijk hebben.

We vinden het belangrijk om een dergelijk onderwijsconcept vanuit onze grondslag te duiden. Dit willen we zorgvuldig doen. Verantwoordelijkheid is een centrale waarde in ons onderwijs. De rol van de leerkracht als gezagsdrager is voor ons echter onopgeefbaar. Het zoeken naar nieuwe didactische structuren mag niet ten koste gaan van Bijbelse noties over gezag, hiërarchie, respect en orde. We zijn beducht voor het inslijpen van seculiere kernwaarden als autonomie, vrijheid en individualisme. Binnen deze kaders verkennen we de mogelijkheden om persoonlijke vorming en differentiatie te optimaliseren. Het is daarom ook een van onze ontwikkeldoelen voor deze schoolplanperiode.

De taak van de leerkracht

In het onderwijs op onze school is de leerkracht onmisbaar en vervult hij een centrale rol. Hij dient immers in de praktijk van alle dag gestalte te geven aan de identiteit van het onderwijs en voor de leerlingen te fungeren als identificatiefiguur. Hij is van fundamentele betekenis bij de godsdienstige en morele vorming van de leerlingen en draagt waarden en normen over. Het onderwijskundig handelen van de leerkracht draagt op onze school dan ook een sterk pedagogisch karakter.

Wij belijden de uniciteit van elk kind als schepsel van God. Dat verplicht de leerkracht tot een individuele pedagogische benadering. Deze wordt weliswaar begrensd door de mogelijkheden van de leerkracht, toch streven we ernaar dat er qua leerstof op drie niveaus gedifferentieerd wordt en dat er in het kader van het zorgbeleid systematische aandacht geschonken wordt aan het gedrag van de kinderen. Rekening houdend met de individuele verschillen tussen leerlingen en strevend naar een zo effectief mogelijke instructie, gebruiken we bij het onderwijs in de basisvakken -en waar dat kan bij de overige vakken- het directe instructiemodel, waarbij we uitgaan van convergente differentiatie: na een klassikale instructie en de begeleide inoefening volgt de fase

van zelfstandige verwerking, zodat de leerkracht tijd heeft om de zwakke leerlingen verlengde instructie te geven. Na de klassikale instructie gaan de leerlingen zelfstandig aan de slag, zodat de leerkracht tijd heeft om de zwakke leerlingen verlengde instructie te geven.

Pedagogisch klimaat

Het pedagogisch klimaat manifesteert zich in de setting van een groep. Een groepsproces voltrekt zich volgens de literatuur volgens een aantal fasen, die bewust zijn te beïnvloeden. De aanpak richt zich op het proactief en preventief inspelen op deze fasen. De leerkracht neemt nadrukkelijk de leiding over het groepsproces en geeft de waarden vorm door het bewust aanleren van structuur, regels en gedrag. Waar mogelijk worden de leerlingen betrokken bij het formuleren van de regels en afspraken. We maken hierbij gebruik van de methodiek van de Vreedzame School.

De visie op pedagogisch klimaat kan niet los gezien worden van de visie op het mens- en kindbeeld. Een theologisch negatief mensbeeld maakt het toch mogelijk om, ook wat gedrag betreft, positieve verwachtingen van leerlingen te hebben. Dit komt tot uitdrukking in het omgaan met belonen en straffen. Belonen wordt opgevat in de zin van bemoedigen; straffen wordt gezien als een middel om het geweten te vormen en is altijd ingebed in een sfeer van liefde.

Wij hebben voor het pedagogisch-didactisch handelen als team een visie ontwikkeld en deze vertaald in concrete gedragsindicatoren. De leraren weten daardoor wat "goed" onderwijs inhoudt. De indicatoren zijn opgenomen in een observatie-instrument (zie Personeelsbeleid) en vormen het hart van ons personeelsbeleid. Het pedagogisch handelen kenmerkt zich door de woorden: veilig, positieve feedback en structuur. Het didactisch handelen is te typeren met de kernwoorden: actief, (directe) instructie, samenwerken(d), veel oefenstof en doelgericht.

Veilig klimaat

Alle personeelsleden en kinderen moeten zich psychisch, sociaal en fysiek veilig voelen op school. Het is immers de opdracht van de christelijke school om ook als gemeenschap gestalte te geven aan de Bijbelse opdracht God lief te hebben boven alles en de naaste als zichzelf. We streven dan ook een klimaat na, waarin harmonie en respect centraal staan en discriminatie of pesten van leerlingen of personeelsleden niet voorkomt. Dit geldt ongeacht sociale afkomst, ras geslacht of geaardheid. We verwachten dat ouders, leerkrachten en leerlingen de Bijbelse kernwaarden en de daarvan afgeleide normen en regels die in de school gelden naleven. Zij weten dat er sancties volgen als zij dat niet doen.

Pesten wordt dan ook niet getolereerd. Een open en ondersteunende cultuur, waarin personeelsleden en leerlingen hun eigen verantwoordelijkheid hebben, bevordert hun welbevinden en vermindert problematisch gedrag. Door het vormgeven van het pedagogisch klimaat door middel van het proactief anticiperen op het groepsproces, kan bovendien veel leed worden voorkomen. Wanneer pesten zich toch voordoet, wordt dit opgevat als een probleem dat zich in de groep voordoet en dus om een groepsaankpak vraagt. Elk lid van de groep heeft bij het pesten een bepaalde rol, zelfs als toeschouwer, en dient vanuit die rol aangesproken te worden op zijn/haar verantwoordelijkheid. Het is onze overtuiging dat pesten alleen gestopt kan worden in

een groepsgerichte aanpak. Uiteraard wordt het slachtoffer in bescherming genomen. In het veiligheidsplan wordt het beleid met betrekking tot sociale veiligheid¹⁰ verder uitgewerkt.

Onderwijs op maat

De doop verplicht ouders, en in het verlengde daarvan ons als school, ertoe zoveel als in ons vermogen ligt onderwijs te bieden aan alle kinderen van de gemeenschap waarvoor de school functioneert. Ons zorgbeleid is er dan ook op gericht dat we verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs zo veel als mogelijk willen voorkomen en dat de faciliteiten die daartoe kunnen bijdragen optimaal worden benut. Dit streven naar inclusief onderwijs kent echter haar grenzen. Indicatief daarvoor zijn het welbevinden van het kind, de opvangcapaciteit van de school en de wens van de ouders.

Het didactisch handelen is er mede op gericht de leerlingen in staat te stellen tot leren en ontwikkelen. De leerkrachten plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben. We zorgen ervoor dat het niveau van de lessen past bij het beoogde eindniveau van de leerlingen. De aangeboden leerstof wordt logisch opgebouwd binnen een reeks van lessen alsook binnen één les. We proberen een leerklimaat te creëren waardoor leerlingen actief en betrokken zijn. Met geschikte opdrachten en heldere uitleg structureren wij het onderwijsaanbod zo dat de leerling het zich eigen kan maken. We stemmen de instructies en spelbegeleiding, opdrachten en onderwijstijd zoveel mogelijk af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen. De afstemming is zowel op ondersteuning als op uitdaging gericht, afhankelijk van de behoeften van leerlingen.

Groepsgerichte benadering

We werken met een didactisch model waarin alle leerlingen zijn opgenomen in een groepsgerichte werkwijze. Het werken met het daaraan gekoppelde groepshandelingsplan (voor rekenen) is gericht op basisvaardigheden en onderwijsinhoud en is proactief van aard. Door het gebruik van dit didactisch model voorkomen we veel individuele handelingsplannen. Wel is de groepsaanpak zodanig dat de individuele ontwikkeling van de leerling zichtbaar blijft.

Bij deze groepsgerichte benadering passen we de handelingsgerichte werkwijze toe. Met deze werkwijze proberen we op een doelgerichte manier proactief te anticiperen op de onderwijsbehoefte van de leerling. We verstaan daaronder datgene wat goed is voor de ontwikkeling van het kind. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de leerkracht om deze onderwijsbehoefte zo goed mogelijk te bepalen. Om te bepalen of een leerling specifieke onderwijsbehoeften heeft, kan een deskundige ingeschakeld worden, die een uitspraak doet over kind én context.

De onderwijsleermiddelen

De onderwijsleermiddelen die door de leerkrachten ingezet worden, dienen dienstbaar te zijn aan ons opvoedings- en onderwijsdoel en in overeenstemming te zijn met de grondslag van onze

---

¹⁰ Zie bijlage: Beleidsdocument Sociale Veiligheid

school, zodat geen informatie wordt verstrekt of een levensstijl wordt gelegitimeerd die daarmee in strijd is.

ICT

Onze levensbeschouwelijke uitgangspunten vragen een doordacht gebruik van de computer als onderwijsleermiddel in ons onderwijs. Onderwijskundig gezien heeft kennisoverdracht of het oefenen van vaardigheden via de computer een aantal voordelen. Zo kan de computer motiverend werken en kan elke leerling op zijn eigen niveau benaderd worden. Bij het proces van leerstofoverdracht en oefening kan de computer dan ook een ondersteunende en aanvullende rol vervullen. Wanneer het echter overdracht van leerstof betreft, waarbij normen en waarden een expliciete inhoudelijke rol spelen, dan mag in onze zienswijze de computer de leerkracht nooit vervangen. Het gebruik van ICT zal er in ons basisonderwijs dan ook niet toe mogen leiden dat de leerkracht zijn centrale positie in het proces van kennis-, normen en waardenoverdracht verliest. We zijn van mening dat de computer met behoud van dit uitgangspunt in ons onderwijs effectief gebruikt kan worden. Daarnaast besteden we aandacht aan mediaopvoeding, waarbij we onze leerlingen willen leren op een verantwoorde wijze om te gaan met (sociale) media.

Evaluatie

We zijn het als christelijke school aan onze grondslag verplicht kwalitatief goed onderwijs te bieden. De mate van die kwaliteit is slechts beperkt meetbaar, omdat een aantal essentiële factoren niet te kwantificeren zijn. Dit geldt zowel de beoordeling van het werk en de inzet van de leerkrachten als van de leerlingen. Bij het gebruik van instrumenten die de bekwaamheden van de leerkrachten en de vorderingen van de leerlingen meten, past terughoudendheid bij de interpretatie van de gegenereerde kwantitatieve gegevens.

De organisatie van het onderwijsleerproces

Vanuit onze zienswijze m.b.t. de opvoeding en onderwijs stellen wij bij het groeperen van leerlingen een aantal eisen. In de eerste plaats dient de wijze van groeperen zodanig te zijn dat er te allen tijde een heldere gezagsrelatie leerkracht – leerling kan zijn. In de tweede plaats dient de groepering zodanig te zijn dat de leerkracht te allen tijde de ontwikkeling kan sturen en leiden en de mogelijkheid heeft de leerstof te selecteren en aan te reiken. Daarnaast moet de mogelijkheid tot hechting aan en identificatie met de groepsleerkracht aanwezig zijn. Gods Woord leert ons dat de mens er niet is om en voor zichzelf, maar dat hij geschapen is tot eer van zijn Schepper en tot heil van zijn naaste. Met betrekking tot het laatste is het dan ook van belang dat de leerling leert dat hij deel uit maakt van en dienstbaar dient te zijn aan een gemeenschap. Bij de groepering van leerlingen dient met dit aspect van dienstbaarheid rekening te worden gehouden. Op grond van bovenstaande overwegingen kiezen we qua organisatievorm voor leerstofjaarklassensysteem.

Aanbod

Ons aanbod is er mede op gericht de leerlingen voor te bereiden op vervolgonderwijs en functioneren in de samenleving. We bieden daartoe een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod dat ook de referentieniveaus Taal en Rekenen omvat en dat aansluit bij het (beoogde) niveau van alle leerlingen. We zetten daarvoor actuele methodes en aanvullende materialen in.

Het leerstofaanbod omvat alle wettelijk voorgeschreven leer- en vormingsgebieden, waarbij we aandacht hebben voor de cognitieve, sociale en brede ontwikkeling van de leerlingen. Binnen dit aanbod worden eigen accenten gelegd, die bepaald worden door de identiteit van de schoolorganisatie, zoals beschreven in het hoofdstuk over de identiteit van onze school. Dat kan bij de leergebieden betekenen dat het aanbod meer omvat dan de kerndoelen voorschrijven. Bij de vormingsgebieden zal dat vooral tot uitdrukking komen in de invulling.

We streven er naar het aanbod zo goed mogelijk aan te laten sluiten op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school, het aanbod af te stemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie en de leerlingen, door voor te bereiden op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. De leerkrachten verdelen de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. We bieden een aanbod gericht op verantwoord burgerschap en integratie waarbij de grondslag van ons onderwijs en de daaruit voortvloeiende doelstelling voor opvoeding en onderwijs richtinggevend zijn.

We gebruiken urentabellen voor het vormgeven van de lesroosters. De leraren houden zich aan de urentabel, maar mogen beredeneerd afwijken.

Vakken en methoden

Hieronder hebben we een de verschillende vakgebieden uitgewerkt. We geven een korte beschrijving van het vakgebied, de manier waarop we dat op onze school vormgeven en de gebruikte methoden¹¹.

Levensbeschouwing

De aandacht voor levensbeschouwelijke vorming is verweven in het onderwijs en komt dagelijks op verschillende manieren aan de orde. Daarnaast besteden we structureel en expliciet aandacht aan geestelijke stromingen. We zien een sterke relatie tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling (o.a. omgaan met de ander en de omgeving – ontwikkeling sociale vaardigheden), actief burgerschap en sociale cohesie. We vinden het belangrijk, dat leerlingen op een goede wijze met elkaar omgaan en dat ze respect hebben voor de mening en visie van anderen.

In het kort komt het Bijbels onderwijs neer op kennis van God, kennis van Zijn handelen met mensen, verwondering over Zijn trouw ten opzichte van onze ontrouw en de boodschap van genade door het werk van de Heere Jezus Christus. Deze boodschap klinkt al bijna tien decennia op onze school. Wij maken gebruik van de methode *Hoor het Woord*. Inmiddels is er een vernieuwde versie op de markt. Vermoedelijk stappen we in deze schoolplanperiode over naar deze nieuwe versie.

---

¹¹ Zie bijlage: Overzicht afschrijvingen en vernieuwing onderwijsmethoden

Burgerschap en sociale competentie

Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociale en maatschappelijke ontwikkeling van de leerlingen. We doen dit omdat we onze kinderen willen opvoeden tot verantwoorde burgers. Vanuit de Bijbel zijn er prachtige richtlijnen gegeven over de manier waarop we (wereld)burger kunnen zijn, onze plaats als christen in de maatschappij kunnen innemen en onze verantwoordelijkheid voor onszelf, onze naaste en de schepping kunnen nemen. Burgerschapsvorming brengt jonge burgers de basiskennis, vaardigheden en houding bij die nodig zijn om een actieve rol te kunnen spelen in de eigen leefomgeving en in de samenleving. Onze leerlingen maken kennis met begrippen als democratie, grond- en mensenrechten, duurzame ontwikkeling, conflicthantering, sociale verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid en het omgaan met maatschappelijke diversiteit.

Sinds januari 2019 maken we gebruik van de methodiek De Vreedzame School. De Vreedzame School wil twee dingen combineren: een structureel programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap met een goed pedagogisch klimaat. Onze samenleving is een democratische samenleving. De kern van een democratie is de erkenning van verschillen. De Vreedzame School wil kinderen al op jonge leeftijd leren hoe je om kunt gaan met verschillen. Hoe overbruggen we meningsverschillen? Hoe lossen we de belangentegenstellingen in een conflict zó op dat beide partijen tevreden zijn? Staan we open voor mensen die 'anders' zijn dan wij?

De Vreedzame School beschouwt de klas en de school als een leer- en leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren wat het betekent om een 'democratisch burger' te zijn: open staan voor en kunnen overbruggen van verschillen tussen mensen, een bijdrage leveren aan het algemeen belang, en actief verantwoordelijk willen zijn voor de gemeenschap. Daarmee bieden we kinderen perspectief en hoop. Ze ervaren dat het uitmaakt dat ze er zijn, dat ze 'ertoe doen'.

Kennismaking met andere culturen is niet iets wat zich aan ons opdringt. Integratie met enkele Oost-Europese gezinnen die in het verleden onze school bezochten verliep goed, op enkele taalkundige hindernissen na. Graag willen we het Bijbelse vreemdelingschap vormgeven door zelf open te staan voor de vreemdeling.

Leer- en ontwikkelingslijnen kleuters

De kennis- en vaardigheden ontwikkeling bij onze kleuters vormt een belangrijk deel van ons onderwijs. Sinds cursusjaar 2018-2019 maken we gebruik van de leer- en ontwikkelingslijnen vanuit ons leerlingvolgsysteem ParnasSys. In de thema's worden de verschillende doelen verwerkt. Na een periode van werken worden deze doelen per leerling geëvalueerd.

Taalleesonderwijs

Het vakgebied Nederlandse taal krijgt, op basis van de leerlingenpopulatie, veel aandacht in ons curriculum. In de groepen 1 en 2 maken we gebruik van de leer- en ontwikkelingslijnen, een module binnen ons leerlingvolgsysteem ParnasSys. In groep 3 gebruiken we de methode Lijn 3 en vanaf groep 4 wordt Taal Actief gebruikt.

Door samenwerking met Voorschool De Regenboog proberen we zo vroeg mogelijk om taalachterstanden in te halen. We doen dat onder andere door het organiseren van gezamenlijke projecten. Daarnaast heeft onze school een uitgebreide spel-, en prento-theek. We stimuleren opvoeders om veel aandacht te besteden aan voorlezen en taalontwikkeling.

Voor begrijpend lezen maken we gebruik van de methode Goed Gelezen en de digitale lessen van Nieuwsbegrip. Daarnaast zetten we het oefenmateriaal van Junior Einstein in. Ook via de adaptieve software van het programma Muiswerk oefenen we begrijpend lezen.

Rekenen-Wiskunde

Rekenen en wiskunde vinden we een belangrijk vak. Het rooster borgt dat we expliciet aandacht besteden aan rekenen en wiskunde en aan het automatiseren van het geleerde. We constateren dat rekenen in toenemende mate taliger is geworden en dat dit bij steeds meer leerlingen leidt tot problemen. Daarom richt het automatiseren zich op kale sommen om de basisvaardigheden goed in te slijpen. Op onze school hebben we een rekencoördinator die jaarlijks insteekt op de kwetsbare plekken in het rekenonderwijs.

Voor de jongste leerlingen maken we voor rekenen-wiskunde ook gebruik van de leer- en ontwikkelingslijnen binnen ons leerlingvolgsysteem ParnasSys. Vanaf groep 3 gebruiken we de methode Wereld in Getallen als hoofdmethode. Daarnaast zetten we o.a. redactiesommen in.

Engels

Beheersing van de Engelse taal vinden we van belang, omdat kennis van deze taal steeds belangrijker wordt door de toenemende internationalisering, de groeiende mobiliteit en het veelvuldige gebruik van nieuwe media. We besteden daarom gericht aandacht aan de Engelse taal in alle jaargroepen van onze school. Sinds 2011 hebben we een doorgaande leerlijn voor Engels in de groepen 1 tot en met 8. We hebben daarnaast scholingen gevolgd om aan het niveau van het onderwijzend personeel te werken. In de groepen 1 tot en met 6 maken we gebruik van de methode My name is Tom. Groep 7 en 8 gebruiken de methode Big English. Daarnaast zetten we (adaptieve) software in als Holmwoods en Muiswerk Engels.

Studievaardigheden

Het geheel aan activiteiten die tot doel hebben kinderen zelfstandig te leren en kennis te verbinden is ondergebracht in dit vak. Daarvoor hebben we sinds enkele jaren de methode Blits. Het selecteren, rubriceren en toepassen van bronnen en grafieken en het begrijpend van teksten vormt een goede voorbereiding op het Voortgezet Onderwijs en vervolgonderwijs in het MBO, HBO of WO. Daarnaast neemt het huiswerk in de loop der jaren toe¹². Ouders dragen thuis bij aan een goede studiehouding en verdeling van tijd. Dit is soms een complex traject en heeft verschillend resultaat.

---

¹² Zie bijlage: Beleidsdocument Huiswerk

Wereldoriëntatie

Wereldoriëntatie vinden wij van belang, omdat onderwijs meer is dan taal en rekenen. Wij willen onze leerlingen breed ontwikkelen. De zaak- of wereldoriënterende vakken leren ons over Gods schepping en handelen door de eeuwen heen. Wereldoriëntatie komt bij ons op school aan de orde bij de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en biologie (natuur en techniek) en verkeer. Gezond gedrag is geïntegreerd in deze vakken en komt daarnaast ook thematisch en projectmatig aan de orde. We gebruiken respectievelijk de methoden Wijzer! Aardrijkskunde, Venster op Nederland en Wijzer! Natuur en techniek.

Kunstzinnige vorming

Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich breed ontwikkelen en dat ze zich oriënteren op kunstzinnige en culturele aspecten die een rol spelen in hun leefwereld. Dat zij kennis verwerven van de actuele kunstzinnige en culturele diversiteit en dat ze die leren begrijpen en waarderen. Daarnaast vinden wij het van belang dat onze leerlingen zich leren openstellen voor kunstzinnige aspecten, dat zij kunnen genieten van schilderijen en beelden, van muziek, van taal en beweging en daarop kunnen reflecteren.

Het zingen van liederen heeft op onze school een vaste plaats. We gebruiken voor het muziek onderwijs de methode Meer met muziek en facultatief de methode Luisterland waarin het luisteren naar klassieke muziek aan de orde komt. We hebben een lijst opgesteld met technieken en materialen die in de verschillende jaargroepen worden behandeld als het gaat om beeldende vorming. Daarvoor gebruiken we onder andere lesideeën uit de methode Uit de kunst. In de kleutergroepen gebruiken we de genoemde leer- en ontwikkelingslijnen. Het aanleren van motorische vaardigheden is vaak gekoppeld aan het ontwikkelen van de eigen expressie.

Bewegingsonderwijs

Op onze school hechten we veel belang aan lichamelijke opvoeding. Opvoeding is wat ons betreft een zaak van hoofd, hart en handen. Daarnaast vinden we het vak belangrijk vanuit het sociale aspect: leren bewegen doe je altijd samen. De toenemende 'bewegingsloosheid' van kinderen in verband met de ontwikkelingen op het gebied van sociale media en games maken aandacht voor sport en beweging meer noodzakelijk, vanuit de opdracht in de schepping om gezond te leven. Sinds cursusjaar 2018-2019 maken we gebruik van de diensten van een vakdocent bewegingsonderwijs.

Wetenschap en techniek

Onze maatschappij heeft een sterke behoefte aan geschoolde mensen op het terrein van wetenschap en techniek. Wij willen daaraan een bijdrage leveren door gericht aandacht te besteden aan dit vakgebied. Bij de activiteiten wetenschap en techniek leren onze leerlingen al samenwerkend aspecten die samenhangen met wetenschap en techniek te onderzoeken, te ontdekken en te ontwerpen. In het verleden heeft onze school meegedaan aan een pilot techniek en deze positief afgesloten.

Verschillende aspecten van wetenschap en techniek worden geïntegreerd in andere vakken (bijv. zaakvakken, rekenen-wiskunde). We maken daarbij gebruik van hulpmiddelen als de techniektorens, excursies en presentaties/demonstraties op school. Een stevige doorgaande lijn voor techniek hebben we nog niet. Voor de komende jaren is het onze wens om de zaakvakken en techniek vaker projectmatig en thematisch aan te bieden door groepsdoorbrekend te werken. Waar mogelijk maken we dankbaar gebruik van externe partijen om ons techniekonderwijs te versterken (bijv. Mad Science, TechnoDiscovery en bedrijven uit de regio).

Cultuureducatie

Het zicht krijgen op de verworvenheden van de Nederlandse cultuur en kunst heeft een grote vormende werking op kinderen. Inzicht in leefstijlen van vroeger, oog voor kunst, architectuur en muziek dragen bij aan de karaktervorming en maken de interesses van de kinderen breder en dieper. Via de methode Luisterland (wordt facultatief gebruikt) maakt het kind kennis van de muziekstijlen door de eeuwen heen. Educatieve excursies naar kastelen, molens, het Kröller-Möller museum en deelname aan de Open Monumentendag voor scholen maken deel uit van ons onderwijs.

Verkeer

Verkeer is naast een kennisvak ook een attitudevak. Het gaat naast kennis ook over veilig gedrag in het verkeer. Sinds 2011 geven we de verkeerslessen tot en met groep 7. In dat leerjaar wordt ook het theoretisch en praktisch verkeersexamen afgenomen. In de groepen 1, 2 en 3 wordt gewerkt met de kijkplaten Rondje Verkeer. In de groepen 4 tot en met 7 maken we gebruik van de verkeerskrantjes van Veilig Verkeer Nederland.

Seksuele vorming

Seksualiteit is een gave van God aan de mens. Tegelijk is het een onderdeel van het menszijn dat door de zonde het meest leidt tot verderf, pijn, ziekte en verdriet. Door de ver seksualisering van de maatschappij wordt dit bevorderd en door terughoudendheid in de gezinnen krijgen kinderen vaak een vertekend beeld van dit thema.

Sinds 2011 krijgt dit onderwerp een vaste plaats in ons onderwijs aan de hand van de methode Wonderlijk gemaakt. Deze lessen worden in alle groepen van de basisschool gegeven. Jaarlijks informeren we de ouders over de onderwerpen die in de groepen aan de orde komen.

Leertijd

Op onze school willen we de leertijd effectief besteden, omdat we beseffen dat leertijd een belangrijke factor is voor het leren van onze leerlingen. We proberen daarom verlies van leertijd te voorkomen. Ook willen we ze voldoende leertijd bieden, zodat de leerlingen zich het leerstofaanbod eigen kunnen maken. We gebruiken op onze school uren tabellen¹³ voor de verdeling van de vakken over de werkweek. Per groep onderzoeken we steeds of deze

---

¹³ Zie bijlage: Urentabellen lesrooster

basisverdeling voldoende aansluit bij de leer- en ondersteuningsbehoeften van de groep. Indien nodig kijken we af van deze urentabellen.

Afstemming

Op onze school stemmen we ons onderwijs en ons onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. We werken handelingsgericht, met groepsplannen voor het vak rekenen. Alle leraren beschikken over een groepsoverzicht met daarop de kenmerken van hun leerlingen. Op basis daarvan stellen de leraren drie keer per jaar een groepsplan op. In het groepsplan onderscheiden we de instructieafhankelijke groep, de instructiegevoelige groep en de instructieonafhankelijke groep. Daarnaast stellen we individuele of groepsplannen voor de andere vak- of ontwikkelgebieden als daar aanleiding toe is. De leraren stemmen hun instructie, het aanbod en de tijd af op de kenmerken en het niveau van de leerlingen in een groep. De instructie wordt gegeven aan de hand van het model Directe Instructie¹⁴.

Ononderbroken ontwikkeling

We volgen de ontwikkeling van onze leerlingen zodanig dat zij zo veel als mogelijk een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. Vanaf binnenkomst verzamelen we systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van de leerlingen. Voor de kennisgebieden Taal en Rekenen en wiskunde gebeurt dit vanaf groep 3 met betrouwbare en valide toetsen die tevens een indicatie geven van de bereikte referentieniveaus. De leerkrachten vergelijken de resultaten en gegevens uit het gebruikte leerlingvolgsysteem met de (verwachte) ontwikkeling van de afzonderlijke leerling en met de (verwachte) ontwikkeling van hun groep en bepalen vervolgens de onderwijsbehoefte(n) van individuele leerlingen en van (een deel van) de groep.

Wanneer leerlingen (of groepen leerlingen) niet voldoende lijken te profiteren van het onderwijs, analyseren de leerkrachten waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen daarvoor zijn. Vervolgens wordt bepaald wat de gewenste aanpak is voor een leerling of voor een (deel van) de groep.

Hieronder beschrijven we welke aspecten van belang zijn voor een ononderbroken ontwikkeling.

Doorstroom

Jaarlijks meten we op 1 oktober het percentage leerlingen met kleuterverlenging (groep 1, 2: max. 12%), het aantal zittenblijvers (groep 3 tot en met 8: max. 3%) en het aantal twaalfjarigen (max. 5%). Deze gegevens krijgen een plaats in onze halfjaarlijkse opbrengstenrapportage.

Leerlingen volgen

Onze leraren zorgen ervoor, dat ze hun leerlingen goed kennen en ze volgen hun ontwikkeling nauwkeurig met behulp van het leerlingvolgsysteem ParnasSys voor de cognitieve ontwikkeling en het volgsysteem SCOL (Sociale Competentie en ObservatieLijst) voor sociale ontwikkeling.

---

¹⁴ Zie ook: Onze visie op lesgeven

Overdrachten

De school zorgt voor (warme) overdrachten op cruciale momenten:

- van voorschool - primair onderwijs;
- van groep naar groep;
- tussen duo-collega's;
- tussen ouders en leerkrachten;
- tussentijdse in- en uitstroom;
- van primair onderwijs - voortgezet onderwijs;

Onderwijs

Omdat we opbrengstgericht werken vergelijken we de uitkomsten van toetsen met onze streefdoelen (normen/verwachtingen). Waar nodig stellen we het lesgeven of het aanbod bij, en waar nodig geven we de leerlingen extra ondersteuning. In ons zorgdocument¹⁵ staat onze zorgstructuur uitgebreid beschreven. In het schoolondersteuningsprofiel¹⁶ staat beschreven welke basisondersteuning we kunnen leveren en welke extra ondersteuning. De principes van handelingsgericht werken vormen hierbij het uitgangspunt. Kennis van de leerlijnen en de methoden is hierbij van voorwaardelijk belang.

Zorgstructuur

We volgen de ontwikkeling van leerlingen voortdurend. De primaire verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de leerkracht. Formeel gebeurt dit bij de leerling- en groepsbesprekingen (4 keer per jaar, na de eerste periode (november), na de midden- (februari/maart) en eindtoetsen (juni/juli). Tijdens de groepsbesprekingen komen de ontwikkeling van de groep als geheel, het leraargedrag, de ontwikkeling van de subgroepen en de ontwikkeling van individuele leerlingen aan de orde. De groepsbesprekingen worden gevoerd aan de hand van een agenda/format¹⁷ en geleid door de intern begeleider. Met betrekking tot de individuele leerlingen wordt besproken waar de ontwikkeling stagneert, wat de reden daarvoor is en wat de interventies (kunnen) zijn om de achterstand te verhelpen. Voor een uitgebreidere beschrijving van de zorgstructuur verwijzen we naar het zorgdocument.

Passend onderwijs

Wij vinden dat elk kind recht heeft op goed en passend onderwijs. In beginsel zijn wij het eens met de stelling, dat zo veel mogelijk kinderen regulier primair onderwijs moeten kunnen volgen. Wij realiseren ons dat we een zorgplicht hebben. Wij ondersteunen het uitgangspunt van ons samenwerkingsverband Berseba waarin we uitspreken te verlangen naar inclusief onderwijs.

Leerlingen die dat nodig hebben, ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding. Voor leerlingen die structureel een onderwijsaanbod nodig hebben op een ander niveau dan de leeftijdsgroep, bieden wij een passend onderwijsaanbod, ondersteuning en/of begeleiding,

---

¹⁵ Zie bijlage: Zorgdocument

¹⁶ Zie bijlage: Schoolondersteuningsprofiel

¹⁷ Zie bijlage: Format groepsbesprekingen

gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende leerlingen. Het aanbod, de ondersteuning en/of de begeleiding zijn gericht op een ononderbroken ontwikkeling van de leerling. We evalueren periodiek of het aanbod het gewenste effect heeft en stellen de interventies zo nodig bij. We hebben in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat we onder extra ondersteuning verstaan en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning. Tegelijk merken we op dat dat altijd maatwerk is. Voor alle leerlingen die bij ons worden aangemeld zullen we steeds onderzoeken of we de gevraagde vorm van begeleiding en ondersteuning kunnen bieden. Dat is niet op voorhand vast te leggen in een document. Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben, leggen we in het ontwikkelingsperspectief vast hoe het onderwijs wordt afgestemd op de behoefte van de leerling.

Toetsing

Alle leerlingen (behoudens de wettelijke toegestane uitzonderingen) in leerjaar 8 maken een eindtoets. Vooralsnog maken we gebruik van de Centrale Eindtoets. Wanneer de leerlingen niet deelnemen aan de eindtoets in leerjaar 8 of wanneer hun score niet wordt meegenomen in de berekening van het groepsgemiddelde, kunnen we dit goed motiveren. De eindtoets analyseren we tweeledig: we vergelijken de eindscores met de gestelde normen en we stellen vast of voldoende leerlingen 1F, 2F en 1S gehaald hebben. We hanteren daarbij de volgende (inspectie)normen:

- 1F: 90%
- 2F en 1S: 65%

Tijdens de schoolperiode maken de leerlingen toetsen van het leerlingvolgsysteem van Cito¹⁸, waarmee in elk geval de kennis en vaardigheden op het terrein van Nederlandse taal en rekenen en wiskunde worden gemeten. De leerkrachten nemen de toetsen af conform de voorschriften. Ouders worden geïnformeerd over de vorderingen van de leerlingen. Alle leerlingen krijgen een advies voor het vervolgonderwijs. De school hanteert hierbij een zorgvuldige procedure¹⁹.

Resultaten

We vinden het van belang dat onze leerlingen presteren op het niveau dat van ze verwacht mag worden en dus past bij hun mogelijkheden. We verantwoorden de resultaten in onze tweejaarlijkse opbrengstenrapportages en de individuele leerlingrapporten. Op onze school werken we resultaatgericht: we hanteren normen (streefdoelen) voor de tussentoetsen en de sociale resultaten. Op basis van analyse stellen we interventies vast.

---

¹⁸ Zie bijlage: Toetsrooster

¹⁹ Zie Organiseringsbeleid

Plan, check, act onderwijskundig beleid

Vooraf

In de hoofdstukken *Plan, check, act* beschrijven we voor de onderdelen onderwijskundig beleid, personeelsbeleid, organisatiebeleid, financieel beleid en kwaliteitszorg de kenmerkende kwaliteitsindicatoren van onze school. Daarnaast geven we een overzicht van onze eigen beoordeling middels de resultaten van een zelfanalyse van de basiskwaliteit. We geven daarbij (indien nodig) een toelichting en benoemen onze verbeterpunten.

Kwaliteitsindicatoren onderwijskundig beleid

Kenmerkend voor onze school is dat we:

- planmatig en intensief aandacht besteden aan levensbeschouwing, verweven in alle aspecten van het schoolleven;
- de intentie hebben om alle leerlingen thuisnabij onderwijs te bieden en daarom streven naar zoveel mogelijk passend onderwijs;
- veel tijd en aandacht besteden aan de basisvakken rekenen en de Nederlandse taal;
- expliciet en middels een doorgaande lijn aandacht besteden aan sociale competentie en burgerschap;
- een doorgaande leerlijn hebben voor het vak Engels van de groepen 1 tot en met 8;
- naast de verplichte LVS-toetsen voor de Nederlandse taal en Rekenen-Wiskunde ook de LVS-toetsen voor Engels in de groepen 7 en 8 afnemen, om zo zicht te krijgen op onze resultaten en de kwaliteit van ons onderwijs;
- onderwijs geven met behulp van moderne, recente, onderwijsmethoden die voldoen aan de kerndoelen;
- een vakdocent inzetten voor bewegingsonderwijs en zo zorgdragen voor een doorgaande leerlijn t.a.v. bewegingsonderwijs;
- passende, mooie, resultaten halen de op de tussentoetsen en de Centrale Eindtoets;
- een duidelijke zorgstructuur hebben met veel mogelijkheden voor extra begeleiding van leerlingen;
- in ons observatie-instrument voor onderwijskundig personeel duidelijk hebben beschreven wat we verwachten ten aanzien van pedagogisch en didactisch handelen;
- jaarlijks een project of creatieve middagen organiseren waarbij we bijzondere aandacht besteden aan de creatieve ontwikkeling van onze leerlingen.

Beoordeling

De basiskwaliteit wordt ééns per twee jaar gemeten met behulp van het instrument WMKIParnasSys.

Zelfevaluatie basiskwaliteit			
Omschrijving	Standaard	Score	Waardering
Aanbod	OP1	3,14	(ruim) voldoende
Zicht op ontwikkeling	OP2	3,30	(ruim) voldoende
Didactisch handelen	OP3	3,23	(ruim) voldoende

(Extra)ondersteuning	OP4	3,44	(ruim) voldoende
Toetsing en afsluiting	OP8	4,00	goed/uitstekend
Pedagogisch klimaat ²⁰	SK2	3,63	goed/uitstekend
Resultaten	OR1	3,67	goed/uitstekend
Sociale en maatschappelijke competenties ²¹	OR2	3,00	(ruim) voldoende

Aandachtspunten

De zelfanalyse levert de volgende aandachtspunten op:

Nummer	Aandachtspunt	Prioriteit
1 OP1.5	Het onderwijs is gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie.	Hoog
2 OP1.7	Het onderwijs is gericht op kennismaken met verschillende achtergronden en culturen	Gemiddeld
3 OP3.13	De afstemming is gericht op zowel ondersteuning als uitdaging, afhankelijk van de behoeften van de leerlingen	Hoog
4	Op onze school hebben we een duidelijk aanbod voor mediawijsheid.	Hoog
5	Op onze school hebben we een duidelijke, op het voortgezet onderwijs afgestemde, lijn van groep 1 tot en met 8 voor de Engelse taal.	Gemiddeld
6	Op onze school leren leerlingen (zichzelf) presenteren, onderzoeksvaardigheden en kritisch denken.	Gemiddeld

Toelichting

Ten aanzien van het eerst aandachtspunt zijn er inmiddels stappen gezet. Sinds januari 2019 volgen we als team het scholingstraject voor de invoering van het programma van De Vreedzame School. We zijn gestart met het geven van de lessen en hebben een ouderinformatieavond belegd. De komende jaren rollen we dit programma verder uit op onze school. De resultaten van de meting sociale competentie en sociale veiligheid vallen soms tegen. Met de invoering van de nieuwe methodiek, het gesprek daarover met de leerlingen en de invoering van kindgesprekken werken we aan de verbetering van de veiligheidsbeleving van de leerlingen.

Aandachtspunt 2 hebben we opgenomen, omdat we (nog) geen vast aanbod voor hebben voor het kennismaken met andere culturen. Kennismaken met verschillende culturen van leeftijdsgenoten is niet direct mogelijk in onze dorpsgemeenschap. Tegelijk zien we, gelet op de breedte van onze school, de verschillen binnen onze doelgroep en achterban toenemen. Kennis hebben van andere levensovertuigingen en zienwijzen komt heel regelmatig aan de orde binnen en buiten de klas.

²⁰ Geen wettelijke eisen

²¹ Geen wettelijke eisen

Aandachtspunt 3 is zowel voor ons samenwerkingsverband als onze school een belangrijk aandachtspunt. Er zijn op onze schoolmaterialen aanwezig om leerlingen met meer- en hoogbegaafdheid extra uitdaging te bieden. Ook de methoden die we gebruiken voor de verschillende (hoofd)vakken bieden daar mogelijkheden toe. Tegelijk erkennen we dat we nog onvoldoende bekwaam zijn in het signaleren van (meer- en) hoogbegaafdheid en daardoor mogelijk tekortschieten in ons aanbod.

Punt 4, 5 en 6 komen voort uit de algemene brainstorm met het team. We vinden het belangrijk om in deze tijd, in het kader van de vorming van onze leerlingen, tijd en aandacht te besteden aan mediawijsheid. Daar is al op verschillende manieren aandacht voor. Door het in kaart te brengen krijgen we zicht op de totale, doorgaande, leerlijn.

Onze school heeft al een leerlijn Engels (punt 5). We zien echter dat we nog niet altijd (voldoende) aansluiten bij het niveau dat in het voortgezet onderwijs wordt gevraagd. In overleg met scholen voor VO willen we onze leerlijn verder uitwerken een sterke doorgaande lijn neerzetten.

Tenslotte vinden we het belangrijk om ons aanbod t.a.v. presenteren, onderzoek en kritisch denken te onderzoeken. Een aantal van deze aspecten zijn verwerkt in het programma De Vreedzame school. In onze tijd is het van groot belang dat leerlingen deze vaardigheden beheersen. Waar ons aanbod nog te beperkt is willen we dat uitbreiden, zodat onze leerlingen deze vaardigheden leren.

Personeelsbeleid

Vooraf

Het gaat om het kind, het draait om de leraar. Een veilige leergemeenschap krijgt vorm binnen een prettige leef- en werkgemeenschap van leerkrachten. Door samen team te zijn, gebruik te maken van elkaars talenten, oog te hebben voor elkaar, ontstaat een band en sfeer van vertrouwen. Vertrouwen in relaties binnen een team heeft onmiskenbaar een goede uitstraling in de school, in de groep, naar het kind en naar buiten. Vertrouwen is een onmiskenbare kernwaarde voor samenwerking.

Een tweede kernwaarde is professionaliteit. Dat zegt iets over hoe we werken, hoe we lesgeven, hoe we zorg verlenen, hoe we communiceren, hoe we verantwoording afleggen. Elke organisatie heeft daarin te leren, ook de onze. In de afgelopen tien jaar is er op verschillende manier geïnvesteerd door team- en individuele coaching.

In 2016 is er een nieuwe organisatiestructuur ontwikkeld en ingevoerd. Een duidelijke structuur draagt bij aan een goede organisatie van het onderwijs. Binnen deze structuur is er ruimte voor individuele initiatieven van leerkrachten. Daarmee willen we aansluiten bij de eigenheid van de docent. Voorwaarde is dat initiatieven ten goede komen aan het kind en de organisatie als geheel.

Diverse kernwoorden zijn al genoemd: vrijheid, vertrouwen en verantwoording. Teamleden weten zich verantwoordelijk voor de school. In de eerste plaats voor de leerlingen in hun groep. Daarnaast voor de school als geheel. Bij het verantwoordelijk willen zijn hoort ook de bereidheid tot het afleggen van verantwoording.

Integraal personeelsbeleid

Het (integraal) personeelsbeleid van onze school richt zich op de ontwikkeling van de medewerkers. De bedoelde ontwikkeling is gekoppeld aan de missie en de visie van de school, en aan de vastgestelde competenties. De competenties en criteria waarop we ons richten hebben we vastgelegd en vormgegeven in ons beleid m.b.t. de gesprekkencyclus²². Dit document vormt het hart van ons personeelsbeleid. We gaan uit van de volgende competenties:

1. Gebruik Leertijd
2. Pedagogisch handelen
3. Didactisch handelen
4. Directie instructie geven
5. Afstemming
6. Klassenmanagement
7. Actieve en zelfstandige rol van leerlingen
8. Opbrengstgericht werken in de groep
9. Opbrengstgericht werken buiten de groep

---

²² Zie bijlage: Beleidsdocument Gesprekkencyclus

10. Beroepshouding
11. Communicatie
12. De persoon van de leraar
13. Identiteit

Professionele cultuur

Een belangrijke voorwaarde voor schoolontwikkeling is de aanwezigheid van een professionele cultuur. In een professionele schoolcultuur handelen teamleden vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het primaire proces en processen die hierop van invloed zijn. Om deze professionele cultuur te stimuleren, stuurt de schoolleiding expliciet op versterking van vakmanschap, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en een samenwerking die gericht is op kwaliteitsverbetering. Om die reden werken we met zogenaamde collegiale consultaties en met domeinen²³. Op deze wijze is geborgd dat de leraren betrokken zijn bij het ontwikkelen van het (onderwijskundig) beleid van de school en het leren van en met elkaar.

Gesprekkencyclus

De vastgestelde criteria bij de competenties zijn verdeeld naar start- basis- en vakbekwaam en daarna vormgegeven in een kijkwijzer. Deze kijkwijzer gebruiken we bij de groepsbezoeken. De inhoud van de kijkwijzer staat niet alleen centraal bij de diverse groepsbezoeken, maar bij alle instrumenten voor personeelsbeleid en met name bij de functionerings-, voortgangs- en beoordelingsgesprekken. Onze school kent een gestructureerde gesprekkencyclus.

Iedere leraar krijgt lesbezoeken. De teamleiders brengen jaarlijks een lesbezoek. Daarnaast krijgen alle leerkracht in een cyclus van anderhalf jaar een functioneringsgesprek, voortgangs- en een beoordelingsgesprek. Voorafgaand aan deze gesprekken wordt de leerkracht en de les geobserveerd met behulp van de kijkwijzer (dat geldt in ieder geval voor het functionerings- en beoordelingsgesprek). Ook wordt het POP van de leraar (een leraar stelt één keer per anderhalf jaar een POP op) betrokken bij de groepsbezoeken. In de gesprekken komt ook het POP aan de orde.

Bekwaamheid

Elke medewerker beschikt over een vakbekwaamheidsdossier. Daarnaast is er een personeelsdossier. Het personeelsdossier is het zakelijk dossier van het bevoegd gezag. Het vakbekwaamheidsdossier is het dossier van de werknemer, gericht op de persoonlijke ontwikkeling, onder verantwoordelijkheid van de werkgever. Het vakbekwaamheidsdossier bevat naast gegevens van de betrokkene in ieder geval een beschrijving van opleiding, ontwikkeling en ervaring, voornemens voor de persoonlijke ontwikkeling en verslagen van gesprekken rondom de persoonlijke ontwikkeling.

Onze school stelt alleen leraren aan die bevoegd zijn, en start vervolgens direct met de (door)ontwikkeling van de bekwaamheid. Tijdens de verschillende gesprekken van de

---

²³ Zie ook: Onze school, Organisatiestructuur

gesprekscyclus komt dit bekwaamheidsdossier aan de orde. Voor elke medewerker is vastgelegd waar hij/zij zich in het kader van zijn persoonlijke ontwikkeling op richt (POP). De doelen die de medewerker nastreeft en wat daarvoor nodig is aan scholing, ondersteuning, begeleiding, hoe dit planmatig aangepakt wordt enz. De medewerkers stellen hun ontwikkeldoelen zoveel mogelijk af op de doelen van de school, op de eisen die gelden voor hun functie (en daarbij behorende bekwaamheidseisen). De uitvoering hiervan wordt periodiek geëvalueerd.

Integrale benadering

Gelet op de meerwaarde van de integrale benadering kiezen we er nadrukkelijk voor om de persoonlijke ontwikkeling af te stemmen op de schoolontwikkeling. Dat komt tot uitdrukking, doordat we de verbinding leggen tussen doelen van de school en de vakbekwaamheid van de medewerkers. De persoonlijke ontwikkeling van het team als geheel en van ieder teamlid afzonderlijk kan niet los gezien worden van de ontwikkeling van de school.

Begeleiding

Nieuwe leraren krijgen begeleiding van ervaren collega's. Daarnaast begeleiden de verschillende MT-leden (elk vanuit hun eigen functie en verantwoordelijkheid) de nieuwe collega. Voor het inwerken in de schoolorganisatie maken we gebruik van ons inwerkschema²⁴. Tijdens het inwerken komen de werkwijzen op school, leerlingenzorg, missie en visie en de ontwikkeldoelen van de school aan de orde.

Scholing en coaching

Scholing en coaching komen aan de orde bij de functioneringsgesprekken. Medewerkers kunnen voor (persoonlijke) scholing opteren (bij voorkeur in relatie tot de organisatorische doelen van de school, de schoolverbeterdoelen, de competentieset en/of het opgestelde persoonlijk ontwikkelplan) en daarnaast organiseert en faciliteert de directie teamgerichte scholing. Ook deze scholing richt zich op het versterken van de missie, de visie en de ambities (doelen) van de school. Iedereen is daarbij aanwezig. De scholing wordt verwerkt in de normjaartaak onder het kopje professionalisering.

CAO, formatieplan en taakbeleid

Onze school hanteert de CAO reformatorisch primair onderwijs 2018-2019. Op onze school krijgen alle leerkrachten elk schooljaar taken toebedeeld. We hebben daarbij gekozen voor het overlegmodel. (Ruim) voor de zomervakantie wordt het formatieplan vastgesteld, waardoor alle collega's zicht hebben op hun werktijdfactor en de daarbij behorende verplichtingen. Iedere eerste vergadering van het nieuwe schooljaar worden de taken opnieuw verdeeld. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de software van Cupella. Alle collega's ontvangen vervolgens een individueel overzicht met daarop het aantal lessen, de tijd voor voorbereiding en nazorg, professionaliseringsuren en schooltaken.

---

²⁴ Zie bijlage: Inwerkschema

Leiderschap

Sinds de start van cursusjaar 2018-2019 is de samenstelling van de directie gewijzigd. De nieuwe directie en het managementteam hebben zich laten coachen. Het is de intentie van de schoolleiding om zich voortdurend te spiegelen aan de eigen stijl van leidinggeven in relatie tot de behoefte van het team en de ontwikkeling van de school.

De instrumenten die daarvoor kunnen dienen zijn de ouder- en personeelstevredenheidspelingen (jaarlijks), de gesprekken met de Raad van Toezicht, de gesprekken die voortkomen uit de gesprekkencyclus of informele gesprekken.

In directie- en MT-vergaderingen is ruimte voor intervisie. Het MT maakt daarnaast deel uit van een netwerk via het samenwerkingsverband waarin leiderschap direct of indirect aan de orde komt. De directeur-bestuurder rondde in 2018 de schoolleidersopleiding af en is sindsdien geregistreerd schoolleider.

Werkdruk

Wij meten de werkdruk via de jaarlijkse personeelstevredenheidspeling en stellen daarna een plan van aanpak op. Werkdruk komt daarnaast aan de orde in de gesprekkencyclus. In het kader van een evenredige verdeling van de werkdruk stellen we jaarlijks een takenlijst per werknemer op via het taakbeleid.

Plan, check, act personeelsbeleid

Vooraf

In de hoofdstukken *Plan, check, act* beschrijven we voor de onderdelen onderwijskundig beleid, personeelsbeleid, organisatiebeleid, financieel beleid en kwaliteitszorg de kenmerkende kwaliteitsindicatoren van onze school. Daarnaast geven we een overzicht van onze eigen beoordeling middels de resultaten van een zelfanalyse van de basiskwaliteit. We geven daarbij (indien nodig) een toelichting en benoemen onze verbeterpunten.

Kwaliteitsindicatoren personeelsbeleid

Kenmerkend voor onze school is dat we:

- een vaste cyclus hebben ten aanzien van de gesprekken met collega's (functionerings-, voortgangs- en beoordelingsgesprekken);
- mogelijkheden bieden voor scholing die gericht zijn op de individuele wensen van de collega's, maar passend bij de totale schoolontwikkeling;
- een vast systeem hanteren voor het taakbeleid (Cupella);
- ten aanzien van samen leren collegiale consultaties uitvoeren;
- jaarlijks teamvormende activiteiten organiseren;
- in samenspraak met het team adequate maatregelen hebben genomen om de werkdruk beheersbaar te houden;
- nieuwe collega's een Video Interactie Begeleidingstraject (SVIB) aanbieden;
- collega's interne of externe begeleiding bieden als dat past bij de ontwikkeling van de individuele collega.

Beoordeling

De basiskwaliteit wordt ééns per twee jaar gemeten met behulp van het instrument WMKIParnasSys.

Omschrijving	Waardering
Personeelsbeleid	(ruim) voldoende

Aandachtspunten

De zelfanalyse levert de volgende aandachtspunten op:

Nummer	Aandachtspunt	Prioriteit
1	Op onze school hebben we een duidelijk en passend taakbeleid als onderdeel van ons personeelsbeleid.	Gemiddeld
2	Op onze school is er sprake van een professionele kwaliteitscultuur.	Hoog

Toelichting

Uit onze jaarlijkse personeelstevredenheidsonderzoek blijkt dat er in toenemende mate sprake is van onvrede over het taakbeleid. De beschrijving van de taken, de bijbehorende verantwoordelijkheden en de uren die daarvoor gesteld worden zijn toe aan herziening. Vervolgens kan gekeken worden hoe deze uren verdeeld worden over de verschillende collega's, passend bij hun werktijdfactor.

Het tweede aandachtspunt betreft de kwaliteitscultuur onder het personeel. Er zijn stappen gezet ten aanzien van samen leren door het inzetten van collegiale consultatie en de invoering van werkoverleggen. Daarentegen zien we dat we nog stappen kunnen zetten als het gaat om teamleren gekoppeld aan het primaire proces in de klas. Hoewel dit thema ook terugkomt in het hoofdstuk kwaliteitszorg vinden we het belang om dat punt ook hier te benoemen.

Organisatiebeleid

Schoolleiding

Onze school valt onder verantwoordelijkheid van de Stichting tot Vereniging en Instandhouding van Scholen met de Bijbel te Wekerom en is een zgn. eenpitter. De directeur (tevens gemandateerd bestuurder) is integraal verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en het (uitvoeren van het) beleid²⁵. De directeur wordt bijgestaan door teamleiders voor de onder- (groep 1 tot en met 4) en bovenbouw (groep 5 tot en met 8) en twee intern begeleiders (eveneens onderbouw en bovenbouw). De school streeft naar evenredige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de directie van de school. De verhouding is momenteel: een man en twee vrouwen. Op onze school is een medezeggenschapsraad actief.

Groeperingsvormen

De school gaat uit van een leerstofjaarklassensysteem. In enkele gevallen worden er combinatieklassen gevormd, soms is er sprake van parallelklassen. De indeling van klassen vindt dan plaats op basis van kennis van de sociale en cognitieve competenties van leerlingen, zorgzwaarte van de groep en leerlingenaantal. De school plaatst de leerlingen dus tactisch. De lessen worden in het algemeen in de groep aangeboden aan de leerlingen. Bij Rekenen wordt het klassenverband -indien noodzakelijk- doorbroken. Kinderen kunnen dan elders op eigen niveau rekenen.

Lestijden

Op onze school hanteren we de volgende schooltijden:

	MORGEN	MIDDAG
MAANDAG	08.45-12.05 uur	13.15-15.30 uur
DINSDAG	08.45-12.05 uur	13.15-15.30 uur
WOENSDAG*	08.45-12.15 uur	
DONDERDAG	08.45-12.05 uur	13.15-15.30 uur
VRIJDAG**	08.45-12.05 uur	13.15-15.30 uur

* Groep 1 is op woensdagmorgen vrij

** Groep 1 tot en met 4 is op vrijdagmiddag vrij

Schoolklimaat en veiligheid

We willen zorgdragen voor een (sociaal, fysiek en psychisch) veilige omgeving voor leerlingen, binnen een ondersteunend en ordelijk pedagogisch klimaat. We hebben actueel zicht op de beleving van de veiligheid en op het welbevinden van de leerlingen. Twee keer per jaar nemen we de monitor sociale veiligheid met behulp van het programma SCOL (Sociale Competentie en Observatielijst). De resultaten daarvan delen via automatische koppeling met onderwijsinspectie. Het veiligheidsbeleid dat is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van

²⁵ Zie bijlage: Beleidsdocument Organisatiestructuur

incidenten hebben we vastgelegd²⁶. Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treffen we maatregelen om de situatie te verbeteren. We hebben een persoon als aanspreekpunt als het gaat om pesten en voor coördinatie van het beleid tegen pesten. We spannen ons in om pesten, agressie en geweld in elke vorm te voorkomen en treden zo nodig snel en adequaat op.

Jaarlijks peilen we de tevredenheid van onze ouders. Eens in de twee jaar leggen we een uitgebreide vragenlijst²⁷ voor waarin we ook vragen naar hun beeld van de veiligheid binnen de school. Deze vragen in deze peiling zijn onderverdeeld in verschillende categorieën. De categorieën die betrekking hebben op welbevinden en veiligheid zijn:

- Leefklimaat binnen de groep;
- Leefklimaat op school.

Onze school staat open voor ouders en we proberen daarin laagdrempelig te zijn. We proberen ouders optimaal te informeren en te betrekken bij de dagelijkse gang van zaken.

Jaarlijks peilen we de tevredenheid van ons personeel.. De vragen die betrekking hebben op veiligheid en welbevinden zijn ondergebracht in de rubriek schoolcultuur, leefklimaat op school²⁸.

Sinds 2019 peilen we ook de tevredenheid van de leerlingen in de bovenbouw. In deze peiling komen ook aspecten van sociale veiligheid aan de orde. De eerste meting heeft aan het einde van het schooljaar plaatsgevonden. Met ingang van 2020 nemen we deze vragenlijst in januari af, tegelijk met de ouder- en personeelstevredenheidspeiling.

Preventie

De school probeert incidenten te voorkomen. Er zijn school- en klassenregels en afspraken. Deze regels worden gehanteerd. De school beschikt daarnaast over een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling (zie ook: burgerschap en sociale competentie). De lessen sociaal-emotionele ontwikkeling staan in het teken van de ontwikkeling van goed (passend) gedrag. In het leerlingvolgsysteem SCOL (Sociale Competentie en ObservatieLijst) houden we de ontwikkeling van onze leerlingen t.a.v. sociale competentie bij.

Samenwerking

Onze school werkt samen met voorschoolse voorzieningen. Deze samenwerking is m.n. gericht op informatie-uitwisseling over leerlingen in achterstandsituaties, en het realiseren van een doorgaande leerlijn²⁹. Daarnaast werken we samen met vervolgscholen (ook bij een tussentijds vertrek). In alle gevallen betrekken we ouders bij de overgang van hun kind (voorschool – school; school – voortgezet onderwijs; school – andere school). Met betrekking tot leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte werken we samen met het samenwerkingsverband en met

---

²⁶ Zie bijlage: Beleidsdocument sociale veiligheid

²⁷ Zie bijlage: Voorbeeld rapportage oudertevredenheid 2018-2019

²⁸ Zie bijlage: Voorbeeld rapportage personeelstevredenheid 2018-2019

²⁹ Zie bijlage: Beleidsdocument overdracht leerlingen voorschool - basisschool

zorgpartners. Tenslotte werken we constructief samen met de gemeente. Indien er afspraken worden gemaakt in het kader van de lokale educatieve agenda en m.b.t. vroegschoolse educatie voeren we loyaal uit.

Educatief partnerschap

Goede (en laagdrempelige) contacten met ouders vinden wij van groot belang, omdat school en ouders dezelfde doelen nastreven: de persoonlijke, sociale, maatschappelijke en de cognitieve ontwikkeling van (hun) kind(eren). Ouders zien we daarom als gelijkwaardige gesprekspartners. Voor de leraren zijn de bevindingen van de ouders essentieel om het kind goed te kunnen begeleiden. En voor de ouders is het van belang dat zij goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind.

Naast de zgn. tienminutengesprekken op school, leggen we daarom ook huisbezoeken af. We hechten eraan om onze leerlingen ook in de thuissituatie te zien, om zo een completer beeld te vormen.

Zoals eerder geschreven hechten we aan laagdrempelige contacten. Naast de geplande (formele) gesprekken proberen we ook veel contacten te hebben op en rondom het schoolplein. De jaarlijkse thema-avond is ook bij uitstek een gelegenheid om ouders op een wat informelere manier te spreken en bij de school te betrekken.

Uitstroom voortgezet onderwijs en vervolgsucces

De niveauadviezen voor het voortgezet onderwijs worden door de leerkracht van groep 8, onder verantwoordelijkheid van de directie, gegeven. De gesprekken met ouders/verzorgers vinden in februari plaats. Op onze school is het al lange tijd gewoonte om de adviezen voorafgaand aan de eindtoets te bespreken met de belanghebbenden. Bij het tot stand komen van deze adviezen wordt gebruik gemaakt van het hele leerlingdossier: LVS-gegevens, methode(toets)resultaten, leerlingkenmerken (inzet, werkhouding, taakaanpak). De leerkracht bespreekt de adviezen met de collega's van de bovenbouw en de intern begeleider. Vervolgens worden ouders en leerlingen geïnformeerd.

Heroverweging

Indien de eindtoets onverwacht hoog uitvalt worden de adviezen heroverwogen. We gaan daar zorgvuldig mee om. Als op basis van het leerlingdossier geen aanleiding is om het niveau aan te passen blijven we bij het gegeven advies. In geval van twijfel worden altijd ouders betrokken bij de overwegingen en wordt geprobeerd een gezamenlijk standpunt in te nemen. In sommige gevallen wordt ook de school voor voortgezet onderwijs betrokken, zodat er eventueel extra toetsing kan plaatsvinden.

Vervolgsucces

We hebben zicht op de schoolloopbaan van de oud-leerlingen in het voortgezet onderwijs (via Scholen op de kaart, het Nationaal Cohort onderzoek en de VO-scholen zelf) We gaan na hoe de loopbaan van de oud-leerlingen in het vervolgonderwijs zich verhoudt tot de (eind)resultaten van

die leerlingen in het basisonderwijs en de gegeven adviezen voor het vervolgonderwijs. We gaan dan na in hoeverre er sprake is van opstroom, afstroom of functioneren op het verwachte niveau. We gaan er daarbij vanuit dat 75% conform advies moet functioneren. Op basis hiervan trekken we conclusies voor de vormgeving van ons onderwijs. Deze gegevens nemen we op in onze opbrengstenrapportages.

Opvang op school

Leerlingen kunnen op onze school tussen de middag overblijven. De leerlingen worden in dat geval om 12.05 uur opgevangen door zgn. overblijfouders. Uit de jaarlijkse oudertevredenheidspelling blijkt dat er te weinig interesse is in voor- en naschoolse opvang om daarvoor structurele oplossingen te bieden op onze eigen school. Een klein aantal leerlingen wordt uit school opgehaald door Bijdehandjes om naar een naschoolse voorziening in Harskamp te worden gebracht. Regelmatig is overleg met de oudergeleding van de medezeggenschapsraad om te peilen of er eigen voorzieningen nodig zijn. Vooralsnog is dat niet het geval.

Plan, check, act organisatiebeleid

Vooraf

In de hoofdstukken *Plan, check, act* beschrijven we voor de onderdelen onderwijskundig beleid, personeelsbeleid, organisatiebeleid, financieel beleid en kwaliteitszorg de kenmerkende kwaliteitsindicatoren van onze school. Daarnaast geven we een overzicht van onze eigen beoordeling middels de resultaten van een zelfanalyse van de basiskwaliteit. We geven daarbij (indien nodig) een toelichting en benoemen onze verbeterpunten.

Kwaliteitsindicatoren organisatiebeleid

Kenmerkend voor onze school is dat we:

- een duidelijke organisatiestructuur hebben, waarbij de betrokkenheid en verantwoordelijk van collega's bij evalueren en formuleren van (nieuw) beleid groot is.
- werken volgens het leerstofjaarklassensysteem;
- nauwe contacten onderhouden met de voorschoolse voorziening in de school;
- een prettig leef- en werkklimaat hebben³⁰;
- prettig samenwerken met diverse partners (waaronder ouders³¹);
- de beschikking hebben over een coördinator sociale veiligheid;
- dat we de resultaten t.a.v. sociale veiligheid, cognitieve ontwikkeling, plaatsing in het VO nauwkeurig monitoren en gebruiken om werkwijzen, procedures en methodieken te herzien.

Beoordeling

De basiskwaliteit wordt ééns per twee jaar gemeten met behulp van het instrument WMKIParnasSys.

Zelfevaluatie basiskwaliteit			
Omschrijving	Standaard	Score	Waardering
Samenwerking	OP6	3,50	goed/uitstekend
Veiligheid	SK1	3,27	(ruim) voldoende
Vervolgsucces ³²	OR3	3,33	(ruim)voldoende

Aandachtspunten

De zelfanalyse levert de volgende aandachtspunten op:

Nummer	Aandachtspunt	Prioriteit
1 SK1.3	De leerlingen scoren een voldoende met betrekking tot welbevinden	Hoog

³⁰ Zie bijlage: Rapportage personeelstevredenheid 2018-2019

³¹ Zie bijlage: Rapportage oudertevredenheid 2018-2019

³² Geen wettelijke eisen

2	Op onze school voeren we regelmatig kindgesprekken waarbij vastgestelde thema's aan de orde komen.	Hoog
3	Op onze school informeren wij onze leerlingen en ouders tijdig en volledig over de ontwikkeling van het kind en maken het leren van kinderen inzichtelijk.	Gemiddeld

Toelichting

Uit het onderzoek dat we twee keer per jaar uitvoeren blijkt dat niet alle groepen de norm halen t.a.v. welbevinden. Uit de Monitor Sociale Veiligheid blijkt dat groep 6 op welbevinden en sociale veiligheid onder de norm scoort. Door middel van de nieuwe leerlijn en gerichte acties op groeps- en kindniveau werken we aan verbetering.

Punt 2 en punt 3 zijn naar voren gekomen uit een algemene brainstorm. We vinden dat we op deze punten een kwaliteitsslag zouden kunnen maken. Hoewel we punt 2 en 3 apart hebben opgenomen is er een sterke samenhang tussen beide punten. Punt 2 heeft vooral betrekking op de mondelinge communicatie, punt 3 gaat over de schriftelijke communicatie (middels bijv. rapporten en ouderportaal). De manier waarop deze punten worden ingevuld wordt verder uitgewerkt in de jaarplannen.

Financieel beleid

Algemeen

De afspraken met betrekking tot de financiën van onze school zijn vastgelegd in het Handboek Bestuur en Intern Toezicht van de vereniging³³. De directeur (tevens gemandateerd bestuurder) is verantwoordelijk voor de effectieve besteding van de middelen. Het financieel beleid is erop gericht om de continuïteit van de totale organisatie te waarborgen en de optimale randvoorwaarden te creëren om de gestelde doelen uit het strategisch beleidsplan van de vereniging en het schoolplan van de school te realiseren. De directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht laten zich adviseren en ondersteunen door de financieel experts van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs.

Doelmatigheid en rechtmatigheid

De middelen die worden ontvangen, zetten we op onze school doelmatig en rechtmatig (conform wet- en regelgeving) in. Daarbij zoeken we steeds het juiste evenwicht in het belang van het geheel van de schoolorganisatie. De personele middelen en materiële middelen worden ingezet door middel van budgettering. Periodiek leggen we aan belanghebbenden op transparante wijze verantwoording af over de doelmatige en verantwoorde inzet van personele en materiële middelen.

Rapportages

Ieder kwartaal bespreken de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht de financiële positie van de school via de managementrapportage. De directeur-bestuurder legt dan verantwoording af over de besteding van de middelen. De rapportages worden in overleg met de VGS opgesteld. Via het dashboard is er realtime inzicht in de besteding van de middelen.

Begroting

De begroting wordt jaarlijks voorafgaande aan het kalenderjaar op voorstel van de directeur-bestuurder vastgesteld. De vastgestelde begroting is taakstellend. Dat betekent dat in principe geen uitgaven kunnen worden gedaan, zonder dat deze zijn begroot. Schuiven binnen de begroting is toegestaan, mits geen geweld wordt gedaan aan de vooraf geformuleerde beleidsdoelen. De begroting is hiermee een belangrijk sturingselement geworden.

Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting laat zien dat we de komende jaren tekorten verwachten. De voornaamste oorzaken daarvan zijn het teruglopen van het leerlingenaantal, met een dip in cursusjaar in 2018-2019, het wegvallen van de gelden die gekoppeld zijn aan de oude gewichtenregeling en het beëindigen van bestaande subsidies door gemeente Ede. In de jaren voorafgaand aan deze schoolplanperiode is daarop geanticipeerd, zodat de tekorten opgevuld kunnen worden met de positieve resultaten van begrotingsjaren 2017 en 2018.

---

³³ Zie bijlage: Handboek Bestuur en Intern Toezicht

Er is bewust gekozen voor het aantrekken van voldoende gekwalificeerd personeel, ondanks het teruglopen van het leerlingenaantal. Gelet op grote (landelijk) tekort aan personeel en de prognose dat onze school groeit zetten we een deel van onze reserves in voor de bekostiging van personeel. Tegelijk zien we dat het leerlingenaantal aantrekt, waardoor ook de rijksbijdragen voor de komende jaren weer zullen toenemen.

Plan, check, act financieel beleid

Vooraf

In de hoofdstukken *Plan, check, act* beschrijven we voor de onderdelen onderwijskundig beleid, personeelsbeleid, organisatiebeleid, financieel beleid en kwaliteitszorg de kenmerkende kwaliteitsindicatoren van onze school. Daarnaast geven we een overzicht van onze eigen beoordeling middels de resultaten van een zelfanalyse van de basiskwaliteit. We geven daarbij (indien nodig) een toelichting en benoemen onze verbeterpunten.

Kwaliteitsindicatoren financieel beleid

Kenmerkend voor onze school is dat we:

- onze afspraken m.b.t. financiën beschreven hebben in ons Handboek Bestuur en Intern Toezicht;
- expertise t.a.v. de financiën inhuren bij de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs;
- middels kwartaalrapportages rapporteren over de financiën;
- jaarlijks verantwoording afleggen over het gevoerde financiële beleid in het jaarverslag en middels de jaarrekening;
- jaarlijks verantwoording afleggen aan de leden tijdens de algemene ledenvergadering;
- het jaarverslag en de jaarrekening actief publiceren op onze website;
- de financiën effectief, doelmatig en rechtmatig beheren.

Beoordeling

De financiële positie van de school wordt vier keer per jaar doorgenomen met de financieel expert van de Vereniging Gereformeerd Schoolonderwijs. Waar nodig wordt ingegrepen.

Omschrijving	Waardering
Financieel beleid	goed/uitstekend

Aandachtspunten

De zelfanalyse levert de volgende aandachtspunten op:

Nummer	Aandachtspunt	Prioriteit

Toelichting

Niet van toepassing.

Kwaliteitszorg

Schoolontwikkeling

Schoolontwikkeling is een cyclisch leer- en ontwikkelproces, waarbij het gaat om het borgen en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. In 2009 heeft onze school een eigen systeem voor kwaliteitszorg³⁴ ingevoerd. In de jaren daarop is het systeem verder ontwikkeld. De opzet is eenvoudig. We hebben alle beleidsterreinen in kaart gebracht en gerubriceerd. Veel van die beleidsterreinen hebben direct te maken met het kind: onderwijs als kennisontwikkeling, onderwijs als toerusting en vorming, didactische aanpak en leerlingenzorg. Andere terreinen betreffen meer de (voorwaardelijke) rand van het onderwijs, maar zijn desalniettemin van groot belang: personeelszorg, beleid, strategie, bestuur en beheer.

Elke rubriek is onderverdeeld in indicatoren. Zou je alle indicatoren positief kunnen beoordelen, dan heb je een perfecte school. In de praktijk blijkt dat echter anders: elk onderdeel vraagt om ontwikkeling of verbetering. Omdat je niet continu met de verbetering van alle facetten bezig kunt zijn is het nodig om te prioriteren.

Jaarplan

Die prioritering leidt tot keuzes voor een jaar. Deze keuzes komen in een jaarplan te staan. Sommige gebieden vragen intensieve aandacht. In dat geval wordt het belegd bij een of meerdere personeelsleden. We noemen het dan een domein. Andere gebieden kunnen ontwikkelen door ze in een vergadering of tijdens een studiedag aan de orde te stellen. Over weer andere dingen zijn we tevreden, maar ze moeten wel vastgehouden en geborgd worden. Het jaar sluiten we af met een evaluatie waarin we verantwoording afleggen aan onze stakeholders voor wat betreft de realisatie van onze verbeterdoelen en de behaalde resultaten.

Evaluatie

Aan de hand van een meerjarenplanning beoordelen en verbeteren we de kwaliteit van ons onderwijs op een systematische en effectieve wijze. We doen dit door middel van (zelf)evaluatie. De (zelf)evaluatie resulteert in de vaststelling van gerealiseerde kwaliteit, ambities en ontwikkelpunten. Op onze school betrekken we ook externen bij de bepaling en beoordeling van onze kwaliteit. Zo wordt de school regelmatig geauditeerd door het samenwerkingsverband. We maken hiervoor gebruik van het kwaliteitszorgsysteem ParnasSys|WMK.

Integrale benadering

We hebben onze kwaliteitszorg gekoppeld aan ons integraal personeelsbeleid. Daardoor borgen we dat de schoolontwikkeling en de ontwikkeling van onze medewerkers parallel verloopt. De persoonlijke ontwikkeling van medewerkers wordt via teamscholing en individuele scholing en coaching afgestemd op de veranderonderwerpen van de school. De inzet en de betrokkenheid van alle belanghebbenden in dit proces is essentieel.

---

³⁴ Zie bijlage: Beleidsdocument Kwaliteitshandboek

Onderwijsinspectie

Onze school heeft 2 juli 2013 bezoek gehad van de onderwijsinspectie. We beschikken over een rapport met de bevindingen³⁵. De inspectie heeft geconcludeerd dat de kwaliteit van het onderwijs op onze school op orde is. Onze school heeft daarom basistoezicht. In cursusjaar 2019-2020 verwachten we de opnieuw bezoek van de onderwijsinspectie.

---

³⁵ Zie bijlage: Rapport van bevindingen vierjaarlijks onderzoek onderwijsinspectie

Plan, check, act kwaliteitszorg

Vooraf

In de hoofdstukken *Plan, check, act* beschrijven we voor de onderdelen onderwijskundig beleid, personeelsbeleid, organisatiebeleid, financieel beleid en kwaliteitszorg de kenmerkende kwaliteitsindicatoren van onze school. Daarnaast geven we een overzicht van onze eigen beoordeling middels de resultaten van een zelfanalyse van de basiskwaliteit. We geven daarbij (indien nodig) een toelichting en benoemen onze verbeterpunten.

Kwaliteitsindicatoren kwaliteitszorg

Kenmerkend voor onze school is dat we:

- een eigen systeem voor kwaliteitszorg hanteren dat beschreven staat in ons kwaliteitshandboek;
- planmatig werken aan verbetering volgens een vaste cyclus van schoolplan, jaarplannen, plannen van aanpak, evaluaties en jaarverslag;
- ons eigen handelen ééns in de twee jaar evalueren door middel van de zelfanalyse (met behulp van ParnasSys | WMK);
- jaarlijks de leerling-, ouder- en personeelstevredenheid peilen en zo jaarlijks de kwaliteit (laten) beoordelen;
- onze kwaliteit borgen door zaken en afspraken op schrift te stellen in ons kwaliteitshandboek en bijbehorende beleidsdocumenten;
- regelmatig externe auditors betrekken bij de meting van onze kwaliteit³⁶;
- rapporteren aan belanghebbenden (bevoegd gezag, medezeggenschapsraad, ouders, inspectie, en leden van de vereniging).

Beoordeling

De basiskwaliteit wordt ééns per twee jaar gemeten met behulp van het instrument WMK|ParnasSys.

Zelfevaluatie basiskwaliteit			
Omschrijving	Standaard	Score	Waardering
Kwaliteitszorg	KA1	3,50	goed/uitstekend
Kwaliteitscultuur	KA2	3,36	(ruim) voldoende
Verantwoording en dialoog	KA3	3,80	(ruim)voldoende

Aandachtspunten

De zelfanalyse levert de volgende aandachtspunten op:

Nummer	Aandachtspunt	Prioriteit
1 KA	We borgen onze afspraken door interne audits uit te voeren	Hoog

³⁶ Zie bijlage: Rapport externe auditor

Toelichting

Op dit moment worden er nog geen interne audits uitgevoerd. Om dat mogelijk te maken is het systeem voor kwaliteitszorg aangepast. Afspraken worden nu op schrift gesteld en vastgelegd in het kwaliteitshandboek en bijbehorende beleidsdocumenten. Vanaf cursusjaar 2019-2020 worden er jaarlijks één of meerdere thema's onderzocht door de interne auditor.

Basiskwaliteit en eigen kwaliteitsaspecten

Rapportages

Onze school onderscheidt basiskwaliteit³⁷ en eigen kwaliteitsaspecten³⁸. We hebben de scores van de zelfevaluatie basiskwaliteit ook steeds weergegeven in de hoofdstukken waar de cyclus van plan, check en act staat beschreven. De geformuleerde aandachtspunten komen terug in meting basiskwaliteit als ze direct te koppelen zijn aan een standaard. Als ze voortkomen uit een brainstorm zijn ze wel opgenomen in de hoofdstukken plan, check, act, maar niet direct te herleiden uit de zelfanalyse basiskwaliteit.

Daarnaast benoemen we onze eigen kwaliteitsaspecten. De meest bijzondere eigen kwaliteitsaspecten noemen we 'parels'. Onze parels hebben we ook eerder in dit schoolplan vermeld. Per kwaliteitsgebied geven we steeds onze eigen kwaliteitsaspecten weer.

---

³⁷ Zie bijlage: Zelfanalyse Basiskwaliteit

³⁸ Zie bijlage: Eigen kwaliteitsaspecten

Samenvatting aandachtspunten 2019-2023

Ontwikkeldoelen en aandachtspunten

In ons schoolplan hebben we onze ontwikkeldoelen voor de komende jaren beschreven. Deze verbeterthema's komen voort uit evaluaties van het schoolplan 2019-2023, evaluaties van de bijbehorende jaarplannen, de input van ouders en leerkrachten door middel van de tevredenheidspeilingen, de zelfanalyse basiskwaliteit of door brainstormsessies. Naast deze (grote) ontwikkeldoelen hebben we ook een aantal aandachtspunten genoemd.

Deze grote ontwikkeldoelen en aandachtspunten vormen de speerpunten voor de schoolplanperiode 2019-2023. We hebben al deze punten in onderstaande tabel weergegeven, zodat er een totaaloverzicht ontstaat. Jaarlijks geven we een aantal van deze thema's een plaats in ons jaarplan.

Ontwikkeldoelen

Nr.	Aandachtspunt	Prioriteit
1	Op onze school hebben we een doorgaande lijn voor sociale vaardigheden en burgerschap die past bij onze kernwaarden.	Hoog
2	Op onze school zijn we instaat om meer- en hoogbegaafdheid te signaleren en beschikken we over een passende leerlijn.	Hoog
3	Op onze school werken we met adaptieve software bij een aantal hoofdvakken, zodat we nog meer recht kunnen doen aan de individuele ontwikkeling van het kind.	Laag
4	Op onze school vormt het personeel een professionele leergemeenschap.	Hoog
5	Op onze school werken we regelmatig groepsdoorbrekend en thematisch/projectmatig aan zaakvakken en/of techniek.	Laag

Aandachtspunten onderwijskundig beleid

Nr.	Aandachtspunt	Prioriteit
1	Het onderwijs is gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie.	Hoog
2	Het onderwijs is gericht op kennismaken met verschillende achtergronden en culturen.	Gemiddeld
3	De afstemming is gericht op zowel ondersteuning als uitdaging, afhankelijk van de behoeften van de leerlingen.	Hoog
4	Op onze school hebben we een duidelijk aanbod voor mediawijsheid.	Hoog

5	Op onze school hebben we een duidelijke, op het voorgezet onderwijs afgestemde, leerlijn van groep 1 tot en met groep 8 voor de Engelse taal.	Gemiddeld
6	Op onze school leren leerlingen (zichzelf) presenteren, onderzoeksvaardigheden en kritisch denken.	

Aandachtspunten personeelsbeleid

7	Op onze school hebben we een duidelijk en passend taakbeleid als onderdeel van ons personeelsbeleid	Gemiddeld
8	Op onze school is sprake van een professionele kwaliteitscultuur.	Hoog

Aandachtspunten organisatiebeleid

9	De leerlingen scoren een voldoende met betrekking tot welbevinden.	Hoog
10	Op onze school voeren we regelmatig gepland kindgesprekken waarbij vastgestelde thema's aan de orde komen.	Hoog
11	Op onze school informeren wij onze leerlingen en ouders tijdig en volledig over de ontwikkeling van het kind en maken (daardoor) het leren van kinderen inzichtelijk.	Gemiddeld

Aandachtspunten kwaliteitsbeleid

12	We borgen onze kwaliteit door interne audits uit te voeren	Hoog
----	--	------

Formulier instemming schoolplan

Brinnummer: 06JV
Naam: School met de Bijbel
Adres: Dorpsplein 8
Postcode: 6733 AV
Plaats: Wekerom

Verklaring

Hierbij verklaart de medezeggenschapsraad van bovengenoemde school in te stemmen met het schoolplan 2019-2023.

Namens de MR,

Wim van Wijk, voorzitter
juli 2019

Formulier vaststelling schoolplan

Brinnummer: 06JV
Naam: School met de Bijbel
Adres: Dorpsplein 8
Postcode: 6733 AV
Plaats: Wekerom

Verklaring

Hierbij verklaart het bevoegd gezag van bovengenoemde school in te stemmen met het schoolplan 2019-2023.

Namens de RvT,

Allard Waaijenberg, voorzitter
juli 2019